

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Lenka Brožová

**Analýza výsledků voleb do Poslanecké sněmovny
Parlamentu ČR v Kraji Vysočina v roce 2013**

Bakalářská práce

Olomouc 2016

Vedoucí práce RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.

Bibliografický záznam

Autor (osobní číslo): Lenka Brožová (D13890)

Studijní obor: Učitelství geografie pro SŠ (Informační výchova - Geografie)

Název práce: Analýza výsledků voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v Kraji Vysočina v roce 2013

Title of thesis: Analysis of election results to the Chamber of Deputies of Parliament of the Czech Republic in the Region Vysočina

Vedoucí práce: RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.

Rozsah práce: 54 stran

Abstrakt: Tato práce analyzuje výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v Kraji Vysočina v roce 2013. Analýza je zpracována do úrovní obcí a zachycuje rozložení volební podpory a vymezení jader volební podpory (kartograficky zpracované). Práce také zachycuje korelaci volebních výsledků na vybraných sociálních charakteristikách.

Klíčová slova: parlamentní volby, Kraj Vysočina, korelace, jádro volební podpory, volební podpora

Abstract: The thesis analyzes the results of the elections to the Chamber of Deputies of Parliament of the Czech Republic in the Region Vysočina in 2013. Analysis focused at municipal level and describe electoral support and aelectoral core (cartographically processed). Also thesis contains correlation of election results on selected social characteristics.

Key words: parliamentary election, Region Vysočina, correlation, election core, electoral support

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením RNDr.
Miloše FŇUKALA, Ph.D.

Všechny použité materiály a zdroje jsou citovány s ohledem na vědeckou etiku,
autorská práva a zákony na ochranu duševního vlastnictví.

V Olomouci 8. 5. 2016

Touto cestou bych ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce RNDr. Miloši Fňukalovi, Ph.D. za veškeré rady i pomoc při její tvorbě.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka Brožová**

Osobní číslo: **D13890**

Studijní program: **Specializace v pedagogice**

Studijní obory: **Informační výchova se zaměřením na vzdělávání a Geografie**

Název tématu: **Analýza výsledků voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v Kraji Vysočina v roce 2013**

Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Zásady pro vypracování:

Bakalářská práce se zaměří na prostorovou analýzu volebního chování obyvatel Kraje Vysočina v předčasných volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2013. V práci se autorka zaměří na diferenciaci daného jevu do úrovně obcí, na jeho souvislost se základními demografickými znaky obyvatelstva (věková struktura, náboženská struktura, sociální situace) a analyzuje geografické rozložení volební podpory politických stran. Zdrojem prostorových dat bude digitální prostorová databáze ArcČR 500, zdrojem statistických dat databáze ČSÚ, případně archivní výzkum.

Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**

Rozsah pracovní zprávy: **5000 – 8000 slov**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BLAŽEK, J. Kostelecký, T (1991): Geografická analýza výsledků parlamentních voleb v roce 1990. Sborník ČGS, 96, Praha, Academia

ŠIMÍČEK, Vojtěch. Volby v demokracii: soubor přednášek. Brno: Mezinárodní politologický ústav Právnické fakulty Masarykovy univerzity, 1995, 154 s

KLÍMA, Michal. Volby a politické strany v moderních demokraciích. Vyd. 1. Praha: Radix, 1998, 273 s. ISBN 80-86031-13-6

KLOKOČKA, Vladimír. Politická reprezentace a volby v demokratických systémech. 1. vyd. Praha: Aleko, 1991, 220 s. Prameny a nové proudy právní vědy.

KREJČÍ, Oskar. Nová kniha o volbách. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006, 481 s. ISBN 80-86946-01-0

Stát, prostor, politika: vybrané otázky politické geografie. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 2000, 274 s. ISBN 80-238-5566-2

BAAR, Vladimír, Petr RUMPEL a Petr ŠINDLER. Politická geografie. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 1996, 91 s. Učební texty Ostravské univerzity. ISBN 80-7042-737-x.

SHORT, John R. An introduction to political geography. 2nd ed. New York: Routledge, 1993, xiii, 178 p.

FŇUKAL, Miloš. Politická geografie. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, 80 s. ISBN 978-80-244-3900-6

DUŠKOVÁ, Lenka a Simona ŠAFARŽÍKOVÁ. Kvalitativní metody pro rozvojová studia. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, 79 stran. ISBN 978-80-244-4740-7.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, 407 s. ISBN 978-80-7367-485-4.

Přehledy výsledků jednotlivých voleb s komentáři o volebních systémech

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.**

Katedra geografie

Termín odevzdání bakalářské práce: **10. května 2016**

L.S.

Prof. RNDr. Ivo Frébort, CSc., Ph.D.,

děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.

vedoucí katedry

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíle práce	10
3	Metody zpracování	12
3.1	Politická geografie	12
3.2	Volební geografie.....	12
3.3	Základní metody výzkumu prostorového rozložení volební podpory	13
3.4	Základní metody výzkumu podmíněnosti hlasování.....	14
4	Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR	15
4.1	Volební systémy.....	15
4.2	Systém poměrného zastoupení	16
4.3	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky	17
4.4	Metoda přepočtu hlasů na mandáty.....	18
5	Volby v kraji Vysočina v roce 2013	19
5.1	Situace před volbami.....	19
5.2	Kandidující strany a lídři ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina.....	20
5.3	Lídři kandidátek 2013	21
5.4	Srovnání výsledků voleb 2010 a 2013	22
6	Analýza volební účasti v Kraji Vysočina	25
7	Analýza volební podpory.....	26
7.1	ANO 2011	26
7.2	Česká pirátská strana.....	27
7.3	Česká strana sociálně demokratická.....	28
7.4	Komunistická strana Čech a Moravy	29
7.5	Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová	30
7.6	Občanská demokratická strana.....	31

7.7	Strana Práv Občanů.....	32
7.8	Strana svobodných občanů.....	33
7.9	Strana zelených	34
7.10	TOP 09.....	35
7.11	Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury	36
8	Jádra a území volební podpory	37
8.1	ANO 2011	37
8.2	Česká pirátská strana.....	38
8.3	Česká strana sociálně demokratická.....	39
8.4	Komunistická strana Čech a Moravy	40
8.5	Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová	41
8.6	Občanská demokratická strana.....	42
8.7	Strana Práv Občanů.....	43
8.8	Strana svobodných občanů.....	44
8.9	Strana zelených	45
8.10	TOP 09.....	46
8.11	Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury	47
9	Analýza multifaktorové podmíněnosti volebních výsledků	48
10	Závěr	50
11	Summary.....	51
12	Seznam literatury	52

1 Úvod

Demokracie je založená na volbách. V České republice jako v demokratické zemi jsou volby základním stavebním kamenem výběru zástupců občanů do úřadů a funkcí v rozhodujících institucích státu. Volebním právem disponuje každý občan České republiky, který dosáhl 18 let. Volební právo je všeobecné, přímé a rovné a je vykonáváno tajným hlasováním. Všichni občané mohou prostřednictvím tohoto práva aktivně zasáhnout do politického dění ve společnosti. Rozhodování voličů ovlivňují jejich politické postoje a názory, ale také prostředí, ve kterém voliči žijí. Právě vliv prostředí na volební chování občanů je jedním ze základních témat volební geografie. Další funkcí voleb je potom funkce kontrolní, kdy právě volby můžou zapříčinit změny ve složení zastupitelských sborů a tak změnit celkový ráz dalšího politického vývoje.

V České republice se od jejího osamostatnění v roce 1993 se volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR uskutečnily již šestkrát, z toho čtyřikrát to byly volby v řádném termínu a to v letech 1996, 2002, 2006 a 2010 a dvakrát volby předčasné v letech 1998 a 2013. Posledními zmíněnými volbami se bude zabývat tato bakalářská práce, konkrétně tedy volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v Kraji Vysočina, v roce 2013.

Analýza výsledků voleb do PSP ČR v Kraji Vysočina by měla poskytnout ucelený náhled na volební chování občanů v tomto kraji. Bude možné obecně zhodnotit podmiňující faktory volebního chování a různé další souvislosti, které budou prozkoumány geografickými metodami a to především pomocí analýzy jader volební podpory a korelační analýzy, která je zaměřena na identifikaci typického voliče pro určitou stranu nebo hnutí.

Analýza bude provedena na území Kraje Vysočina na úrovni obcí.

2 Cíle práce

Cíle této bakalářské práce jsou přiblížení a následné analyzování výsledků předčasných voleb do PSP ČR, které se konaly ve dnech 25. a 26. října 2013. Toto zhodnocení a analýza bude provedena na území Kraje Vysočina. Do analýzy budou zahrnuty všechny politické strany a hnutí, která dosáhla hranice alespoň 1,5 % z celkového počtu platných hlasů. Následuje výčet těchto politických stran v abecedním pořadí: Česká pirátská strana, Česká strana sociálně demokratická, Komunistická strana Čech a Moravy, Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová, Občanská demokratická strana, Strana Práv Občanů, Strana Svobodných občanů, Strana zelených a TOP 09. Novými uskupeními ve volbách v roce 2013 byla politická hnutí a to: ANO 2011 a Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury.

Práce bude rozdělena do několika částí:

V první metodologické části budou objasněny základní principy ve volební geografii a její metody. Blíže se zaměříme na konkrétní metody, které byly v práci použity.

Druhá teoretická část je zaměřena na prozkoumání a popsání situace před volbami. Následně potom přináší přehled a charakteristiku jednotlivých stran, jejich kandidátů a hlavních lídrů. Součástí je i srovnání výsledků voleb z roku 2010 s volbami v roce 2013.

V následující části se zaměříme na samotné přiblížení výsledků voleb a údajů o volební účasti. Budou provedeny analýzy zaměřené na volební účast, volební podporu jednotlivých stran, dále pak bude vytvořena analýza jader volební podpory pro jednotlivé strany a nakonec analýza multifaktoriální podmíněnosti volebních výsledků.

Práce je zaměřena na vymezení jader volební podpory, kde bude sledována především variabilita volební podpory stran pravicových, středově zaměřených a levicových.

Hlavním cílem této práce je tedy poukázat, že existuje významná propojenost mezi prostorovou diferenciací volebních výsledků jednotlivých politických stran a územním rozložením socioekonomických charakteristik a zjistit, jaká je souvislost volebních výsledků jednotlivých stran a vybraných demografických aspektů. Pomocí korelační analýzy bude vytvořen profil typického voliče určité strany nebo politického hnutí.

Jako zdroje informací o volbách byly využity různé knižní prameny, jako hlavní byla využita monografie od prof. Oskara Krejčího s názve Nová kniha o volbách. V této knize

nalezneme veškeré možné informace týkající se voleb, které jsou přehledně a zároveň velmi podrobně rozepsány. Najdeme zde informace všeobecné, taktéž zde můžeme najít informace týkající se regionální problematiky voleb, nebo též údaje o historickém vývoji voleb na území České republiky. Užitečným zdrojem se stal i soubor přednášek, která vypracoval Vojtěch Šimíček, s názvem Volby v demokracii. Dále byly využity internetové stránky Poslanecké sněmovny, kde se dali vyhledat potřebné politické pojmy a informace o volbách. Konkrétně se jednalo o Ústavu České republiky a také zákon č.247/1995 Sb. Metody pro geografickou analýzu územní podpory politických stran byly vyhledány v článku s názvem Geografická analýza výsledků parlamentních voleb v roce 1990, od autorů Jiřího Blažka a Tomáše Kosteckého, který byl vydán ve Sborníku ČGS. Demografické údaje byly získány z výsledků sčítání lidí, domů a bytů z roku 2011. Výsledky o volbách pak z portálu volby.cz zveřejňovaných Českým statistickým úřadem.

3 Metody zpracování

3.1 Politická geografie

Politická geografie je geografická disciplína, která se zabývá vzájemným působením a vztahem geografického prostoru a politických procesů a jevů v něm (Šindler, 1986).

Základním předmětem výzkumů politické geografie jsou primárně ty části zemského povrchu, které jsou vymezeny hranicemi a mají určitou organizaci – tedy státy (Fňukal, 2013). Politická geografie zkoumá také strukturu a funkci politických regionů, tj. oblastí homogenních z hlediska zkoumaných politických vlastností.

Hlavním předmětem výzkumu politické geografie je tedy socioekonomický prostor. Tento prostor se v průběhu času měnil a právě výzkum jeho změn v historickém kontextu umožňuje ukázat dynamiku těchto změn, jejich směrů a podmíněností. Jako jeden z projevů těchto změn můžeme označit vytváření nynější světové polycentrické struktury hospodářství, nových center růstu a rozvoje, prostorových změn světového ekonomického potenciálu (Baar, Rumpel, Šindler, 1996).

3.2 Volební geografie

Geografie voleb je jedním z poměrně mladých odvětví politické geografie. Je to disciplína, která studuje geografické aspekty organizace, průběhů a výsledků voleb (Johnston, 1994).

Volební geografie staví na tvrzení, že rozmanitost volebních výsledků v různých územních celcích není jen náhodná, ale je přímo závislá na různých faktorech. Tyto faktory můžeme rozdělit do dvou skupin: na ty, které jsou ovlivněny konkrétním stavem, např. nálada, finanční a ekonomická situace atd., a potom na faktory které jsou závislé na obecné geografické situaci v daném území, což je např. politická situace, meteorologické podmínky, dopravní hledisko atd.

Předmětem zkoumání je potom diferenciací území z hlediska volebního chování a jeho provázanost s ostatními geografickými jevy. Základními tématy volební geografie jsou především podmíněnost hlasování, což je závislost rozložení volební podpory na jiných jevech ve vybraném území. Dále pak vlivy vymezení volebních obvodů a způsoby přepočtu hlasů. Jako poslední téma můžeme uvést geografické vlivy na hlasování, kam

patří efekt kandidáta, efekt sousedství, efekt kampaně a hlasování sporném bodu. Efekt kandidáta by se dal vysvětlit jako vliv místa bydliště či rodiště kandidáta na počet jím získaných hlasů, kdy právě v tomto místě získá většinou více hlasů. Efektem sousedství rozumíme fakt, že voliči se podřídí volbou politických preferencí svému okolí. Jednodušeji řečeno, pro voliče je snadnější volit strany, které volí i ostatní lidé v okolí, protože pak nemusí obhajovat svoji případnou jinou volbu. Dalším výrazným vlivem je efekt kampaně, kdy se voliči přiklání ke stranám s výraznou volební kampaní a to především pokud se jich tato kampaň dotkne osobně, například v podobě osobního setkání s kandidátem. Posledním velkým vlivem je tzv. hlasování o sporném bodu. V tomto případě nabyde na významu jeden určitý bod volební kampaně a ten potom zastíní ostatní body nebo dokonce může mít tato otázka větší vliv než samotné ideologické přesvědčení voliče, který se pak rozhodne volit mimo svoji obvyklou volbu (Fřůkal, 2013).

3.3 Základní metody výzkumu prostorového rozložení volební podpory

Tato metoda se využívá k určení území s největší podporou pro danou stranu. Jádra volební podpory budou analyzována zvlášť pro každou politickou stranu nebo hnutí až na úroveň všech obcí v Kraji Vysočina. Pro tuto analýzu byla převzata metodika poprvé použitá v práci Petra Jehličky a Ludka Sýkory s názvem *Stabilita regionální podpory tradičních politických stran v českých zemích (1920–1990)*. Jádra volební podpory jsou v této práci definována následovně: u každé obce bude vypočten procentuální podíl strany nebo hnutí na celkovém počtu platných hlasů. Obce se poté seřadí dle hodnoty podílu od nejvyšší po nejnižší. V dalším kroku bude proveden kumulativní součet absolutního počtu hlasů pro konkrétní stranu. Tento kumulativní součet musí dosáhnout hodnoty 25 % celkového počtu hlasů získaných danou stranou. Obce, které vytvoří v seznamu nepřerušovanou řadu a splňují obě výše uvedené podmínky, můžeme označit jako užší jádro volební podpory. V reálném použití této metody nelze ve většině případů dosáhnout přesné hranice 25 %. Řešení je takové, že obec se k jádru připočítá pouze tehdy, pokud by se po jejím započtení podíl hlasů blížil k hranici 25 % více než bez jejího započtení. Samotné jádro volební podpory je vypočítáno podobným způsobem, s tím rozdílem, že hranice získaných hlasů konkrétní stranou je 50 % (Szollos, 2000).

3.4 Základní metody výzkumu podmíněnosti hlasování

Korelace je využívána k zhodnocení vzájemného vztahu dvou veličin. Mění-li se hodnota první veličiny a zároveň i hodnota druhé veličiny, je možné, že mezi těmito změnami existuje určitá provázanost, kterou je možné znázornit právě pomocí korelace. Intenzita korelace se udává pomocí tzv. korelačního koeficientu, který nabývá hodnot od +1 do -1 (Hendl, 2006).

Korelační koeficient dále označen jako r může nabývat záporných a kladných hodnot. Záporné hodnoty r naznačují, že vzájemný vztah dvou veličin negativní, což znamená, že pokud hodnota jedné proměnné roste, tak hodnota druhé proměnné klesá. Pro kladné hodnoty r je vztah veličin pozitivní, potom pokud hodnota první veličiny roste, hodnota druhé roste též. Pokud se korelační koeficient blíží blízko nule, pak jsou veličiny na sobě nezávislé. Samotná korelace však nemůže průkazně dokázat souvislost mezi dvěma veličinami, může ale vyjádřit určitou podobnost (Hendl, 2006).

Pomocí korelační analýzy je možné rozpoznat tzv. typického voliče pro danou stranu či hnutí. V rámci korelační analýzy využijeme prvky, jako jsou náboženská víra, nejvyšší ukončené vzdělání, státní občanství, národnost, věk voličů, ekonomická aktivita a zaměstnání.

Korelační analýza bude provedena na úrovni obcí a data budou převzata ze Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2011. V tomto sčítání nebylo povinné odpovídat na dvě otázky a to konkrétně o náboženské víře a národnosti. Tyto aspekty poté zůstávaly nevyplněny u řady sčítaných osob. I přesto budou zapracovány do korelační analýzy, avšak absence těchto aspektů poněkud narušuje věrohodnost výsledků. Ukazatele ke korelační analýze byly vybrány podle podobných studií a také podle dostupnosti dat. Dalšími znaky, které se velmi často objevují v souvislosti a analýzou volebního chování jsou struktura obyvatel podle pohlaví, míra urbanizace, kriminalita, politická tradice stran, stav životního prostředí atd. (Kostecký, 2001). V této práci nejsou tyto znaky zahrnuty do analýzy kvůli jejich velmi malému zastoupení na úrovni obcí.

4 Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu

ČR

V České republice, stejně tak jako ve všech demokratických zemích jsou volby nevyhnutelnou součástí politického života (Antoš, M., 2008), stejně tak jako nejdůležitějším demokratickým způsobem výběru (David, 1996).

Základní principy voleb vyplývají z mezinárodních dokumentů a dále pak z české ústavní úpravy, jsou to především všeobecnost, rovnost, přímota a tajnost voleb (Vikarská, 2010).

4.1 Volební systémy

Hlasování je základní projev vůle voličů. Volební systémy jsou potom určeny k tomu, aby byly voličské přetransformovány do složení zastupitelských sborů. Samotný volební systém pak můžeme označit jako určitou normu pro organizaci voleb a zjišťování volebních výsledků. Může být zároveň chápán jako soubor všech právních, politických, organizačních a morálních pravidel, které upravují společenské vztahy vznikající při volbách (Kostecký, 2000). Lze to označit jako státní ustanovení a pravidla vztahující se na přípravu voleb, jejich průběh a také zjišťování volebních výsledků (Krejčí, 2006). Můžeme tedy říci, že volební systém je základem každých voleb, je podstatný hlavně z důvodu, že určuje, jakým způsobem budou hlasy voličů přepočítány na pozice ve voleném orgánu (Kubát, 1999).

Samostatná Česká republika vznikla 1. 1. 1993 a její volební systémy byly převzaty ze zaniklé česko-slovenské federace. Avšak změny ve volebním systému byly provedeny již na počátku existence samostatné České republiky a to konkrétně 16. prosince 1992, kdy Česká národní rada přijala novou Ústavu České republiky. Základní změnou byl fakt, že Parlament České republiky se stal dvoukomorovým, vznikla tak Poslanecká sněmovna a Senát. V článku 18 Ústavy České republiky jsou zakotveny základní zásady pro volby po Poslanecké sněmovny a do Senátu. Konkrétně v odstavci (1) je vymezeno, že volby do PSP ČR jsou prováděny podle zásad poměrného zastoupení, a v odstavci (2) je určeno, že volby do Senátu se konají podle zásad většinového systému (Krejčí, 2006).

Další principy voleb byly upravovány ve volebních zákonech a v odpovídajících vyhláškách a směrnicích. Většina těchto zákonů, vyhlášek a směrnic byla v průběhu let fungování samostatné Česko republiky mnohokrát novelizována, jen v několika případech to však bylo pro vývoj volebního systému zcela zásadní (Krejčí, 2006).

4.2 Systém poměrného zastoupení

Krejčí ve své knize o volbách popisuje volební systém jako princip rozhodující o povaze základních norem, které určují organizaci hlasování, sběr výsledků voleb a o základní matematické operaci, která určuje, jak by měl vypadat přepočítání výsledků hlasování na jednotlivé mandáty. Právě tato matematická operace nebo též matematický vzorek je pak označen jako volební formule, podle které je přepočítáván zisk mandátů, neboli toho čemu se říká volební kvóta či kvocient. Dále Krejčí vymezuje pojem volební metoda, jako soubor všem pravidel, která jsou využita při konkrétní aplikaci volebního systému na převedení počtu hlasů na počty mandátů.

Ve volbách, ve kterých je využito systému poměrného zastoupení získávají kandidující politické strany, koalice nebo hnutí mandáty podle toho, jaká byl výsledný poměr hlasů odevzdaných pro danou stranu, koalici nebo hnutí. V České republice ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu se využívá systému kandidátních listin, kdy volič rozhoduje ve vícemandátových obvodech hlasováním pro vybranou politickou stranu, hnutí nebo koalici. Kandidátní listinou se rozumí seznam uchazečů o mandát za danou stranu, hnutí nebo koalici. Z takového seznamu jsou potom vybíráni právě vítězní kandidáti (Krejčí, 2006).

Přepočítání získaných mandátů lze potom provést hned několika způsoby, v České republice se uplatňuje metoda kombinující přepočítání v regionálních obvodech a v celostátním přepočtu. Kandidátní listiny jsou potom v různých regionech odlišné, avšak mandáty se přerozdělují na celostátní úrovni.

Konkrétní metodou, která je využívána v České Republice je d'Hontova metoda přepočtu hlasů na mandáty, kterou se zabývá kapitola níže.

4.3 Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky

Parlament má zákonodárnou a zpravidla i ústavodárnou funkci. Může jmenovat nebo volit určité představitele, výkonné a soudní moci, kontrolovat výkon moci a správu veřejných věcí. Česká republika je státem s fungující parlamentní demokracií, což znamená, že Parlament má v České republice ústřední roli ve vztahu k výkonné moci, jedná se hlavně o dolní komoru Parlamentu ČR, o Poslaneckou sněmovnu (Krejčí, 2006).

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR má 200 poslanců, kteří jsou voleni na čtyřleté funkční období. Volby jsou konané ve lhůtě začínající třicátým dnem před skončením volebního období a končící jeden den po jeho uplynutí. Volit může každý občan, který dovršil věk 18 let. Do Poslanecké sněmovny mají možnost volit i občané České republiky nacházející se v den voleb v zahraničí. Být zvolen Poslancem parlamentu může každý občan ČR, kterému již bylo 21 let a má právo volit. Pro zvolení Poslancem parlamentu ČR musí kandidát splnit ještě další podmínky: musí být na kandidátní listině politické strany, hnutí nebo koalice, dále musí písemně souhlasit s kandidaturou a čestným prohlášením stvrdit, že pro volitelnost neexistují žádné překážky (Krejčí, 2006).

Dle volebního zákona se volby do PSP ČR konají ve volebních krajích. Nyní existuje 14 volebních krajů, dříve jich bylo pouze 8. Kraje byly zmenšeny a tím bylo také sníženo množství mandátů, které připadají na průměrný kraj. Samotný počet poslanců, jež jsou v krajích voleni, není předem daný ani jednotný. Závisí na lidnatosti kraje a volební aktivitě v něm. Výpočet množství mandátů přidělených jednomu kraji se provádí po ukončení hlasování. Výpočet je proveden tak, že se nejprve zjistí počet všech platných hlasů, které byly ve volebních krajích odevzdány pro všechny politické strany, hnutí a koalice a vydělí se počtem poslanců, což jsou dvě sta. Výsledek tohoto výpočtu, zaokrouhlený na jednotky se označuje jako republikové mandátové číslo. Tímto číslem se následovně vydělí celkový počet platných hlasů odevzdaných v každém kraji a právě tento konečný výsledek je číslem, které udává počet mandátů, které připadají každému jednomu volebnímu kraji, pokud by nebyly některé mandáty rozděleny, dle volebního zákona budou zbylé mandáty přiděleny postupně těm krajům, které mají největší zbytek po dělení, pokud jsou zbytky v krajích totožné, rozhoduje o přidělení los (Krejčí, 2006).

4.4 Metoda přepočtu hlasů na mandáty

Na území České republiky byly k přepočtu hlasů na mandáty v minulosti používány dvě metody a to Hagenbach-Bischoffova metoda využívaná v letech 1990–1998, a d’Hondtova využívaná v českém prostředí od roku 2000 ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a pro volby do Evropského parlamentu. Mandáty jsou přidělovány jen těm stranám, které překročí hranici 5 %, dále pak pro koalice jsou hranice nastaveny takto: dvoučlenné koalice musí získat minimálně 10 % hlasů, tříčlenné 15 % hlasů a čtyř a více členné potom 20 % hlasů (Ministerstvo vnitra ČR, [online], 2000).

D’Hondtova metoda je jedna z nejstarších metod pro výpočet mandátů a zároveň nejvyužívanějším způsobem přepočtu hlasů na mandáty v systému poměrného zastoupení. Funguje na principu volebního dělitele a její hlavní výhodou je fakt, že se všechny mandáty přerozdělí v jednom kroku, neexistují pak žádné další zbytky hlasů ani mandátů a odpadá tak druhé skrutinium. Postup přepočtu mandátů v této metodě je následující: Počet hlasů, které získaly jednotlivé strany, se dělí postupně řadou čísel (1, 2, 3, 4, ...), výsledky dělení se následně seřadí podle velikosti. Strana, které náleží nejvyšší číslo, dostane první mandát a dále strana, která má ve výsledku druhé nejvyšší číslo, získá druhý mandát, a takto se postupuje do doby, než jsou rozděleny všechny mandáty (Kostecký, 2000). Tato metoda přerozdělování mandátů je výhodnější pro velké strany (Vikarská, 2010).

Pro názornost je uveden příklad při rozdělování 7 mandátů, který byl převzat z Nové knihy o volbách od Oskara Krejčího.

Tabulka č. 1: D’Hontova metoda – rozdělení mandátů

dělitel	zisk strany A	zisk strany B	zisk strany C
1	2960 (1)	1600 (2)	1440 (4)
2	1480 (3)	800 (6)	720
3	986 (5)	533	480
4	740 (7)	400	360
Počet mandátů	4	2	1

Zdroj: KREJČÍ Oskar, Nová kniha o volbách. První vydání. s. 445

5 Volby v kraji Vysočina v roce 2013

Volby do Poslanecké sněmovny PČR v roce 2013 byli překvapivé nejen termínem svého konání ale i výsledky. Jednalo se o druhé předčasné volby v historii České republiky. Těmto volbám předcházela výrazná politická krize, která vyústila až v pád vlády Petra Nečase, a následně v rozpuštění Poslanecké sněmovny.

5.1 Situace před volbami

V roce 2010 získala bezprostředně po volbách vláda Petra Nečase nejvýraznější parlamentní podporu od vzniku samostatné České republiky (Havlík, 2014), avšak o necelé tři roky později se situace vyvinula opačným směrem. Samotnou vládu kabinetu Petra Nečase provázelo za dobu jejího fungování hned několik afér, sporů a krizí. Za první velkou krizi se dá považovat korupční aféra na Státním fondu životního prostředí na konci roku 2010, při které přišel o funkci ministr životního prostředí Pavel Drobil. V dubnu 2011 přišla druhá velká krize, která se týkala nejasného financování některých členů Věcí veřejných Vítém Bártou, který na svou funkci ministra dopravy nakonec rezignoval. Ve své funkci ministra vnitra byl nahrazen i další člen Věcí veřejných Radek John. V červnu téhož roku, se Věci veřejné dožadovaly nároku na 4 křesla ve vládě, a hrozily odchodem z vlády. Po vyjednávání byl požadavek Věcí veřejných nakonec uskutečněn jmenováním Karolíny Peak na post vicepremiérky a šéfky Legislativní rady vlády a Pavla Dobeše na post ministra dopravy (Aktuálně.cz, [online], 2014). Poslední kauzou, která vládu definitivně pohřbila, byla aféra okolo Jany Nagyové, vrchní ředitelky sekce kabinetu předsedy vlády Petra Nečase, která byla spolu se třemi bývalými členy ODS zadržena Útvarem pro odhalování organizovaného zločinu. Jana Nagyová byla obviněna z podplácení a organizování zneužití pravomoci úřední osoby. Po těchto událostech premiér Nečas oznámil, že rezignuje na pozici předsedy vlády i na pozici předsedy ODS (Parlamentní listy, [online]).

Události dále pokračovaly navržením nového kandidáta na post předsedy vlády, kandidátkou se nakonec stala Miroslava Němcová (ODS), která v té době zastávala funkci předsedkyně Poslanecké sněmovny (Deník Referendum, [online]). Prezident České republiky Miloš Zeman, nakonec jmenoval předsedou vlády Jiřího Rusnoka, který měl za úkol sestavit úřednickou vládu. Rusnokova vláda však nezískala důvěru

Poslanecké sněmovny (Aktuálně.cz, [online], 2014). Dne 20. srpna 2013 nevrhli poslanci prezidentovi rozpuštění dolní komory Parlamentu ČR, pro návrh hlasovalo 140 poslanců, proti 7, ze 147 přítomných. Ke dni 28. srpna 2013 rozpustil prezident ČR Miloš Zeman Poslaneckou sněmovnu, datum voleb bylo stanoveno na 25. a 26. října 2013 (Poslanecká sněmovna PČR).

5.2 Kandidující strany a lídři ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

Tabulka č. 2: Soupis kandidujících stran/hnutí v Kraji Vysočina ve volbách do PSP ČR v roce 2013

	Strana	Lídr kandidátky
1	Česká strana sociálně demokratická	MUDr. Jiří Běhounek
2	Strana svobodných občanů	Josef Fendrych
3	Česká pirátská strana	Mgr. Michaela Vodová
4	TOP 09	Ing. Karel Tureček
5	HLAVU VZHŮRU – volební blok	Ing. Vladislav Nechvátal
6	Občanská demokratická strana	Ing. Jana Fisherová CSc.
9	Politické hnutí Změna	Mgr. Milan Daňourek
10	Strana soukromníků České republiky	Bedřich Danda
11	Křesťanská demokratická unie – Československá strana	Josef Herbrych
13	Suverenita – Strana zdravého rozumu	Zdeněk Obhlídal
14	Aktiv nezávislých občanů	Vladimír Prokeš
15	Strana práv občanů	doc. Ing. Ilona Švihlíková, Ph.D.
17	Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury	Martin Lank
18	Dělnická strana sociální spravedlnosti	Ing. Libor Votava
20	ANO 2011	Mgr. et. Mgr. Věra Jourová
21	Komunistická strana Čech a Moravy	Ing. Pavel Kováčik
22	LEV 21 – Národní socialisté	Ing. Jan Petrák
23	Strana zelených	Mgr. Hana Veronika Konvalinková

Zdroj: Jmenné seznamy. In: Volby.cz [online]. 2013 [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/ps2013/ps11?xjazyk=CZ&xv=1&xt=1>

Ve volbách v roce 2013 v Kraji Vysočina kandidovalo 18 politických stran nebo hnutí, byly mezi nimi jak úplně nové politické subjekty, tak i ty zcela tradiční. Jediným lídrem, který si udržel své místo v čele kandidátky z roku 2010 byl Ing. Pavel Kováčik za KSČM, je to i tím, že Ing. Kováčik je významnou osobností KSČM (předseda poslaneckého klubu) a proto byl logickou volbou pro lídra kandidátky i v následujícím období.

5.3 Lídři kandidátek 2013

Jsou zahrnuty pouze strany/hnutí, které překročili hranici 1,5 % obdržených hlasů

MUDr. Jiří Běhounek (ČSSD) – poslanec, od listopadu 2008 zvolen hejtnanem Kraje Vysočina, tuto funkci obhájil i v krajských volbách 2012. Místopředseda Asociace krajů ČR, předseda Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod.

Josef Fendrych (Svobodní) – strana se nedostala do PSP ČR

Mgr. Michaela Vodová (Piráti) – strana se nedostala do PSP ČR

Ing. Karel Tureček (TOP 09) – poslanec, zastupitel města Chýnova. V roce 2015 vystoupil ze strany TOP 09.

Ing. Jana Fisherová CSc. (ODS) – poslankyně, zastupitelka Kraje Vysočina, zastupitelka města Havlíčkův Brod a bývalá starostka 2006 - 2010.

Josef Herbrych (KDU-ČSL) – starosta městyse Rokytnice na Rokytou, jako nestraníček za KDU – ČSL lídr ve volbách do PSP ČR 2013, do Poslanecké sněmovny se nedostal.

doc. Ing. Ilona Švihlíková, Ph.D. (SPOZ) – strana se nedostala do PSP ČR

Martin Lank (Úsvit) – poslanec, od roku 2015 místopředseda hnutí Úsvit.

Mgr. et. Mgr. Věra Jourová (ANO) – od roku 2014 komisařka EU, bývalá 1. místopředsedkyně strany, bývalá ministryně MMR.

Ing. Pavel Kováčik (KSČM) – od roku 1996 poslanec, v roce 2003 zvolen předsedou poslaneckého klubu KSČM.

Mgr. Hana Veronika Konvalinková (SZ) – strana se nedostala do PSP ČR

5.4 Srovnání výsledků voleb 2010 a 2013

První změnou mezi volbami 2010 a 2013 je počet volebních okrsků, kdy v roce 2013 jeden nový přibyl. Účast ve volbách byla v Kraji Vysočina oproti republikovému průměru vždy vyšší a to v obou sledovaných obdobích.

Tabulka č. 3: Srovnání výsledků voleb v Kraji Vysočina a v České republice ve volbách v roce 2010 a 2013

Srovnání	Kraj Vysočina		ČR	
	2010	2013	2010	2013
Počet okrsků	1 136	1 137	14 894	14 873
Počet voličů v seznamu	414 918	416 561	8 415 892	8 424 227
Vydané obálky	272 918	263 977	5 268 098	5 010 944
Účast %	65,68	63,37	62,60	59,48
Odevzdané obálky	272 387	263 826	263 822	5 007 212
Platné hlasy	270 872	262 032	5 230 859	4 969 984
% platných hlasů	99,44	99,32	99,37	99,26

Zdroj: Volby.cz. Český statistický úřad [online]. [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

Obrázek č. 1: Graf – srovnání výsledků voleb v roce 2010 a 2013 v Kraji Vysočina, Data: Volby.cz (vlastní zpracování)

Tabulka č. 4: Výsledky voleb v Kraji Vysočina v letech 2010 a 2013 (uvedeny jen strany/hnutí, která dosáhla více jak 1,5% hlasů – 2010 i 2013)

název	Platné hlasy			
	2010		2013	
	celkem	%	celkem	%
Česká strana sociálně demokratická	63486	23,43	60313	23,01
Komunistická strana Čech a Moravy	36349	13,41	44197	16,86
ANO 2011	-	-	41662	15,89
Křesťanská demokratická unie - Československá strana lidová	20110	7,42	27643	10,54
TOP 09	38866	14,34	23769	9,07
Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury	-	-	17938	6,84
Občanská demokratická strana	46657	17,22	17912	6,83
Strana zelených	4551	1,68	6818	2,6
Česká pirátská strana	2306	0,85	6175	2,35
Strana svobodných občanů	2248	0,82	5332	2,03
Strana práv občanů	16484	6,08	4804	1,83
Suverenita - blok Jany Bobošíkové	8393	3,09	756	0,28
Věci veřejné	26851	9,91	-	-

Zdroj: Volby.cz. Český statistický úřad [online]. [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

Když porovnáme výsledky z roku 2010 a 2013, hned na první pohled si můžeme všimnout, že podpora ČSSD zůstala v obou letech velmi podobná, v roce 2013 jen mírně poklesla. Naopak ODS, která v roce 2010 se ziskem 17,22 % skončila druhá v pořadí, zaznamenala obrovský propad. To bylo zaviněno hlavně situací před volbami a skandály kolem ODS a předsedy Nečase. Voliči, kteří v roce 2010 volili ODS, svými hlasy v roce 2013 výrazně podpořily nové strany a hnutí. Stejně jako ODS přišla o část svých voličů i strana TOP 09, poslední vládní strana z minulého období Věci veřejné do voleb v roce 2013 vůbec nešla. Propad zaznamenali i strany SPO a Suverenita. Naopak polepšila si KDU-ČSL, ke které se vrátili někteří její voliči. Dalšími stranami, které ve volbách v roce 2013 získaly větší počet hlasů, jsou KSČM a Strana Zelených, posílila i Česká pirátská strana a Strana svobodných občanů.

Poslední kapitolou jsou dvě úplně nová hnutí, která výrazně ovlivnila celé výsledky voleb v roce 2013. Je to především hnutí ANO, které proslavil Andrej Babiš, majitel Agrofertu. Toto hnutí vydalo za svoji kampaň rekordní částku, a během předvolební kampaně upravovalo svůj volební program na základě reakcí voličů, což se jim nakonec vyplatilo, a hnutí ANO získalo ve volbách v roce 2013 v kraji Vysočina třetí pozici, těsně za KSČM a ČSSD. Hnutí Úsvit zaznamenalo také úspěch, a svými výsledky se vyrovnalo ODS se ziskem 6,84 %.

Tabulka č. 5: Srovnání výsledků voleb v ČR a v Kraji Vysočina

název	ČR		Kraj Vysočina	
	celkem	%	celkem	%
Česká strana sociálně demokratická	1016829	20,45	60313	23,01
ANO 2011	927240	18,65	41662	15,89
Komunistická strana Čech a Moravy	741044	14,91	44197	16,86
TOP 09	596357	11,99	23769	9,07
Občanská demokratická strana	384174	7,72	17912	6,83
Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury	342339	6,88	17938	6,84
Křesťanská demokratická unie - Československá strana lidová	336970	6,78	27643	10,54
Strana zelených	159025	3,19	6818	2,6
Česká pirátská strana	132417	2,66	6175	2,35
Strana svobodných občanů	122564	2,46	5332	2,03
Strana práv občanů	75113	1,51	4804	1,83

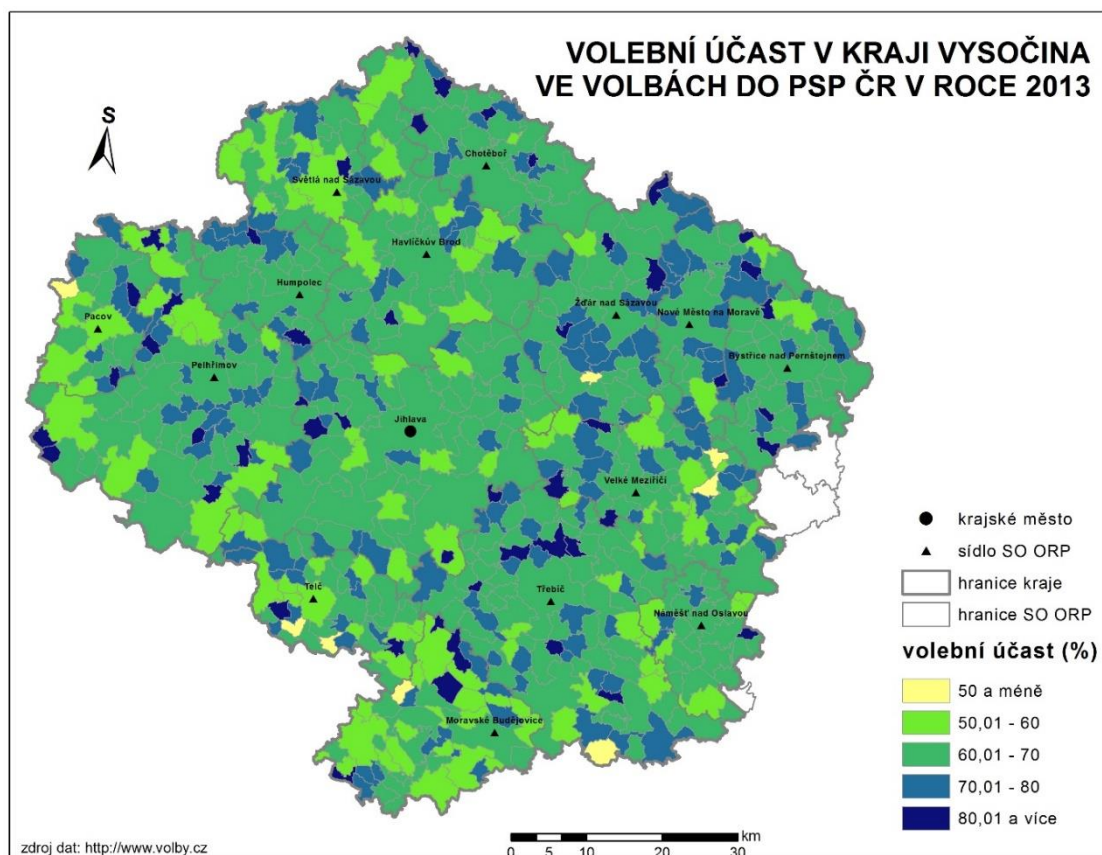
Zdroj: Volby.cz. Český statistický úřad [online]. [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/>

V Kraji Vysočina se nad celorepublikovým průměrem držely hned čtyři strany a to konkrétně: ČSSD, KSČM, KDU-ČSL a SPO. Naopak hnutí ANO, TOP 09 a ODS zaznamenali menší zisk hlasů, Úsvit přímé demokracie se držel na stejné úrovni jak v republice. Strana zelených, Piráti a Strana svobodných občanů byla ve srovnání s ČR těsně za průměrem.

6 Analýza volební účasti v Kraji Vysočina

Nejnižší volební účast byla zaznamenána v obci Těchobuz, která spadá pod SO ORP Pacov. V této obci je zapsáno 134 voličů, avšak k volbám se jich dostavilo pouze 53, volební účast je tudíž 39,55 %. Nízká volební účast je ovlivněna nízkým počtem zapsaných voličů. V této obci zvítězila ČSSD se čtrnácti hlasy. Obec s nejvyšší volební účastí se nachází v SO ORP Třebíč a je to obec Přeckov, kde volební účast dosáhla hodnoty 96,43 %. Takto vysoká hodnota volební účasti je silně svázaná s minimálním počtem voličů, kdy zapsaných v seznamu je jich 56 a k volbám se jich dostavilo 53. V této obci zvítězila KDU-ČSL s osmnácti hlasy.

Celkově v Kraji Vysočina dosahovala průměrná volební účast hodnoty zhruba 63 %, kdy v krajském městě Jihlavě byla o něco nižší než průměr a to 60,85 %, zapsáno zde bylo 41 235 voličů. Zvítězila zde ČSSD, která od voličů dostala 5 182 hlasů.

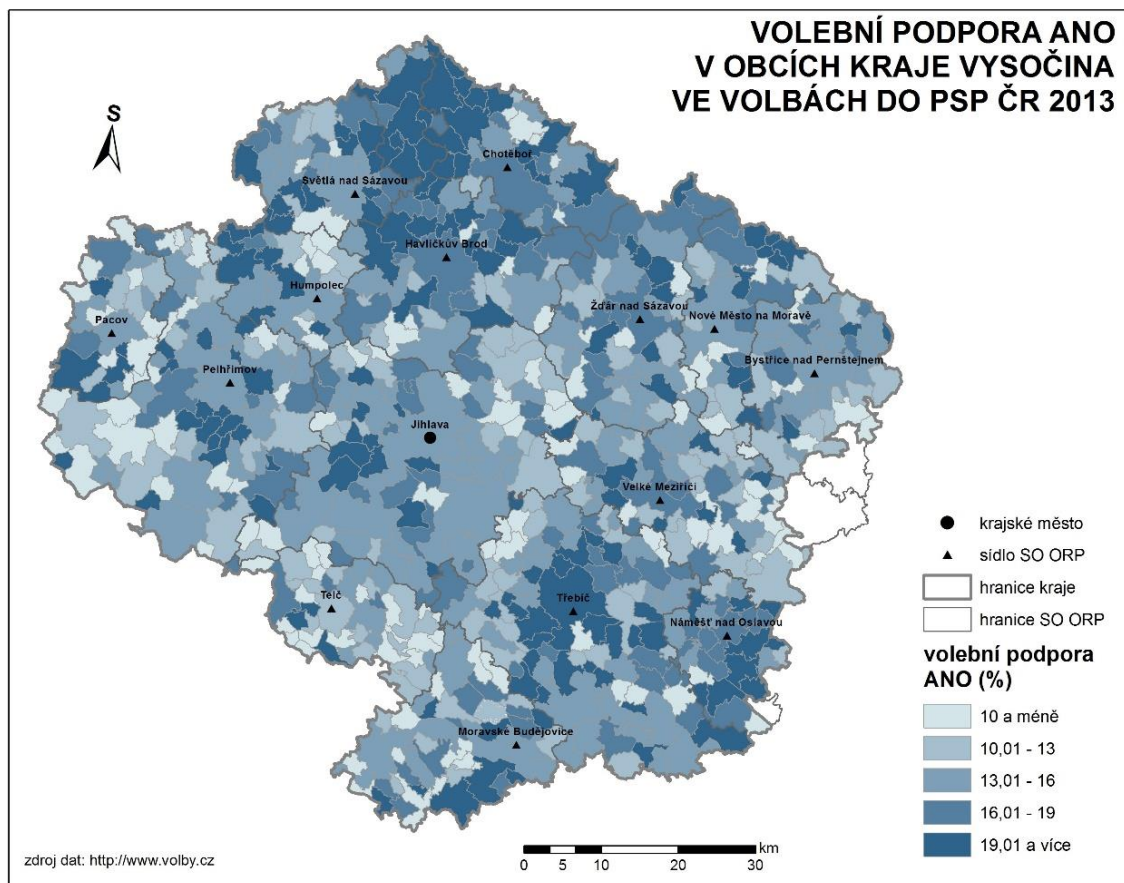
Obrázek č. 2: Mapa volební účasti ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7 Analýza volební podpory

V této kapitole budou popsány a porovnány mapy volebních výsledků pro jednotlivé strany a hnutí, kdy bude důraz kladen na nalezení extrémních jevů, jako je extrémně nízká nebo extrémně vysoká volební podpora.

7.1 ANO 2011

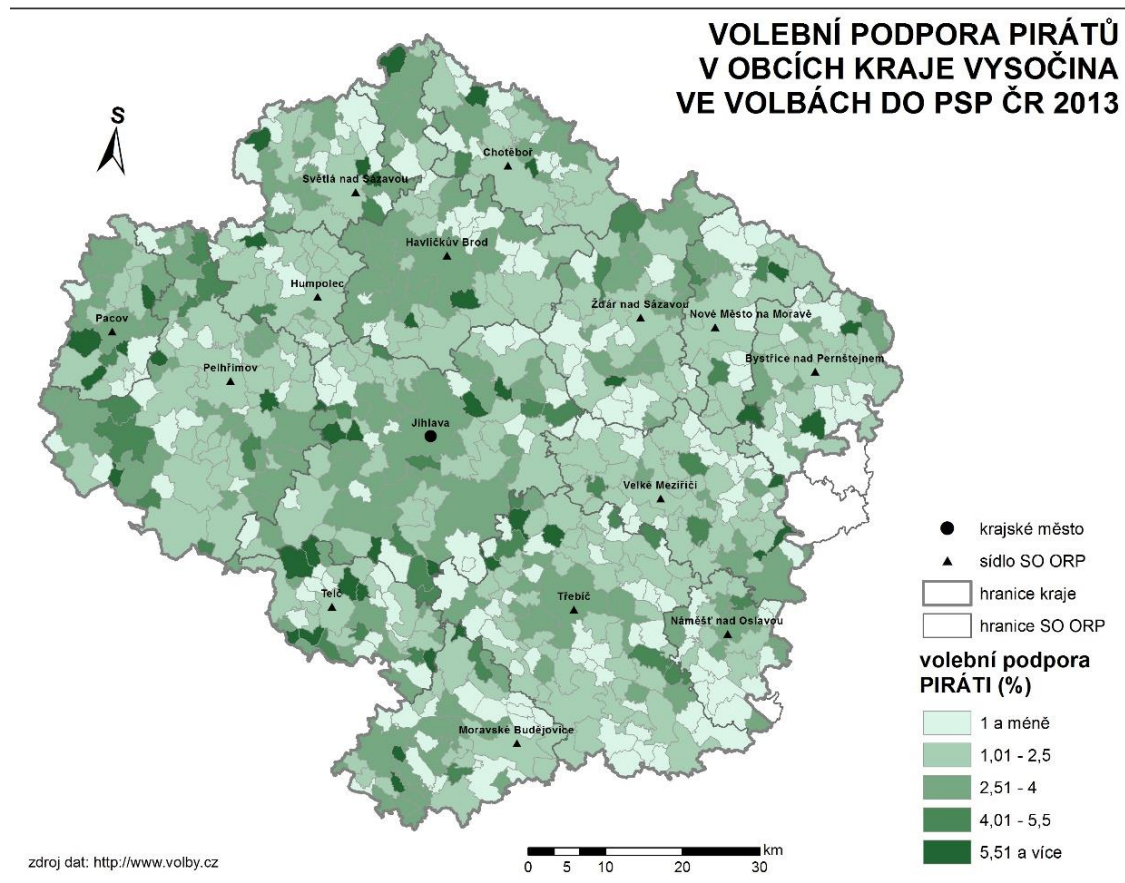
Hnutí ANO získalo v rámci kraje 15,89 % hlasů. Z mapy je patrné že největší volební podporu mělo ANO v SO ORP Chotěboř (18,74 %), SO ORP Třebíč (17,48 %) a SO ORP Havlíčkův Brod (17,04 %). Podpora strany je značně nehomogenní, což je způsobeno tím, že ANO je ve volbách do PSP ČR v roce 2013 poprvé. Vůbec největší podporu zaznamenalo ANO v obci Heřmanice (52,5 %) v SO ORP Třebíč.

Obrázek č. 3: Mapa volební podpory ANO ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7.2 Česká pirátská strana

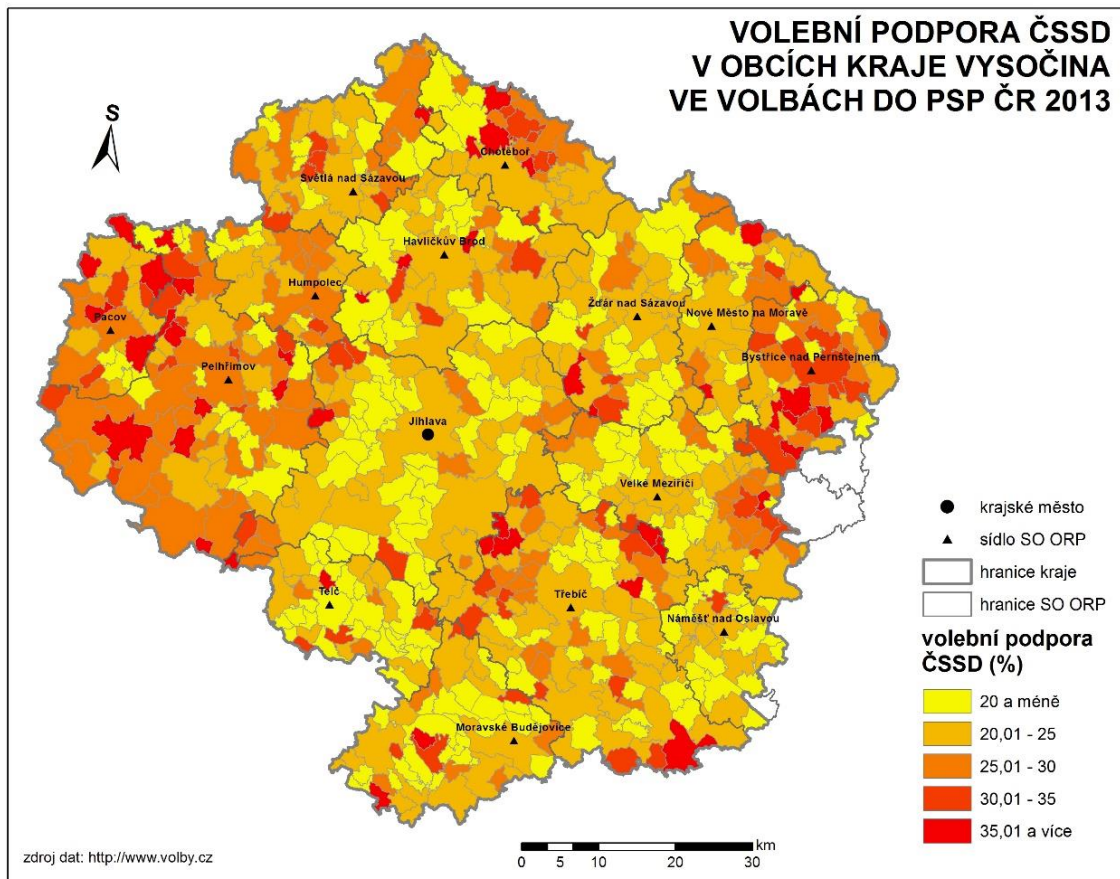
Česká pirátská strana získala v Kraji Vysočina 2,35 % hlasů. Podpora této strany je opět velmi roztroušená. Největší podíl hlasů získala strana Pirátů v obci Důl (11,76 %) v SO ORP Pacov. Naopak nejmenší podíl hlasů získali Piráti ve Strážku (0,23 %), kde to byl pouze jeden hlas, tato obec leží v SO ORP Žďár nad Sázavou. V rámci SO ORP byla největší podpora v SO ORP Pacov (2,93 %) a poté v SO ORP Jihlava (2,79 %).

Obrázek č. 4: Mapa volební podpory Pirátů ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7.3 Česká strana sociálně demokratická

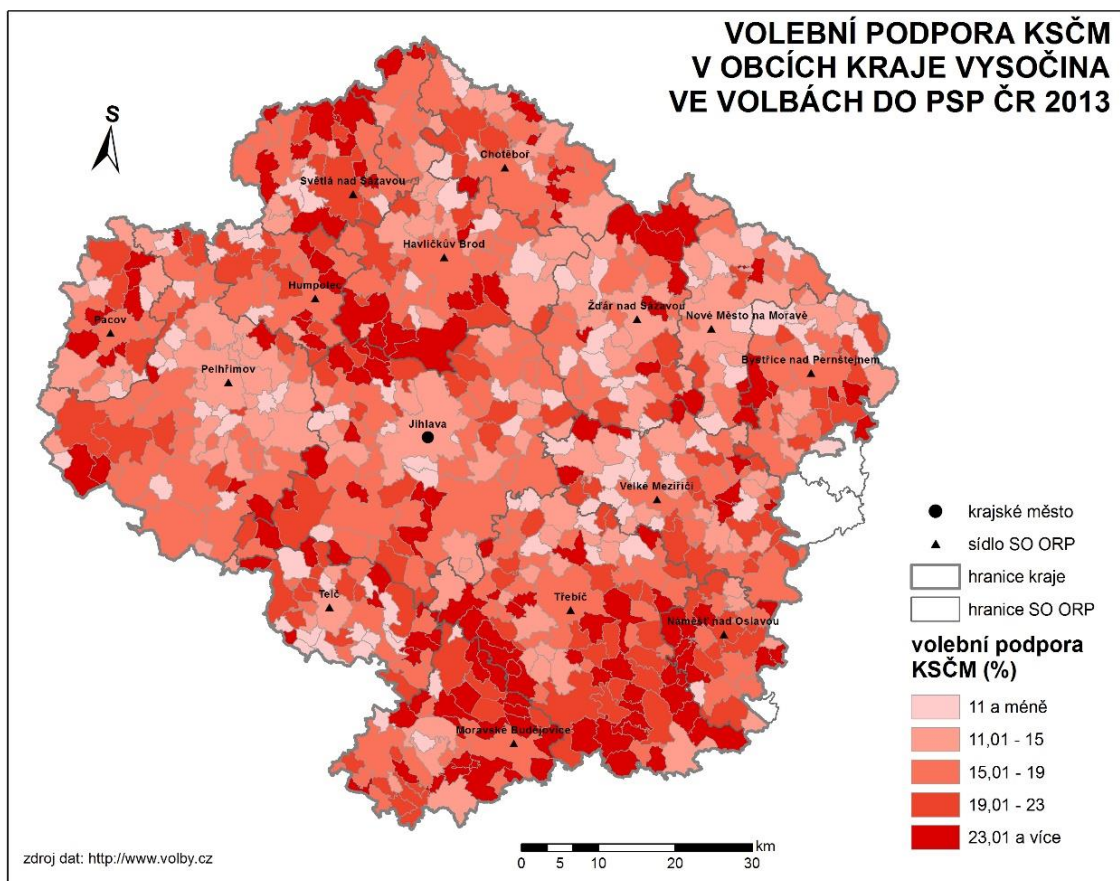
Celkově v Kraji Vysočina získala ČSSD 23,01 % hlasů, a s tímto podílem zvítězila. Největší podporu najdeme v SO ORP Bystrice nad Pernštejnem (28,54 %), z obcí je to potom Nejepín s 55% podílem hlasů pro ČSSD, Nejepín leží v SO ORP Chotěboř. Jak si můžeme z mapy všimnout, největší podpora ČSSD je soustředěná převážně na venkov, ale nechybí zde zastoupena i některá města s výraznou podporou. Nemůžeme tudíž tvrdit, že ČSSD je stranou, která všeobecně získává své voliče spíše na venkově. Je to i tím, že tato strana v Kraji Vysočina zvítězila, takže zaznamenala velkou podporu plošně na celém území. Nejmenší podporu zaznamenala ČSSD v obci Vápenice (SO ORP Telč), kde získala pouze jeden hlas (4,17 %).

Obrázek č. 5: Mapa volební podpory ČSSD ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7.4 Komunistická strana Čech a Moravy

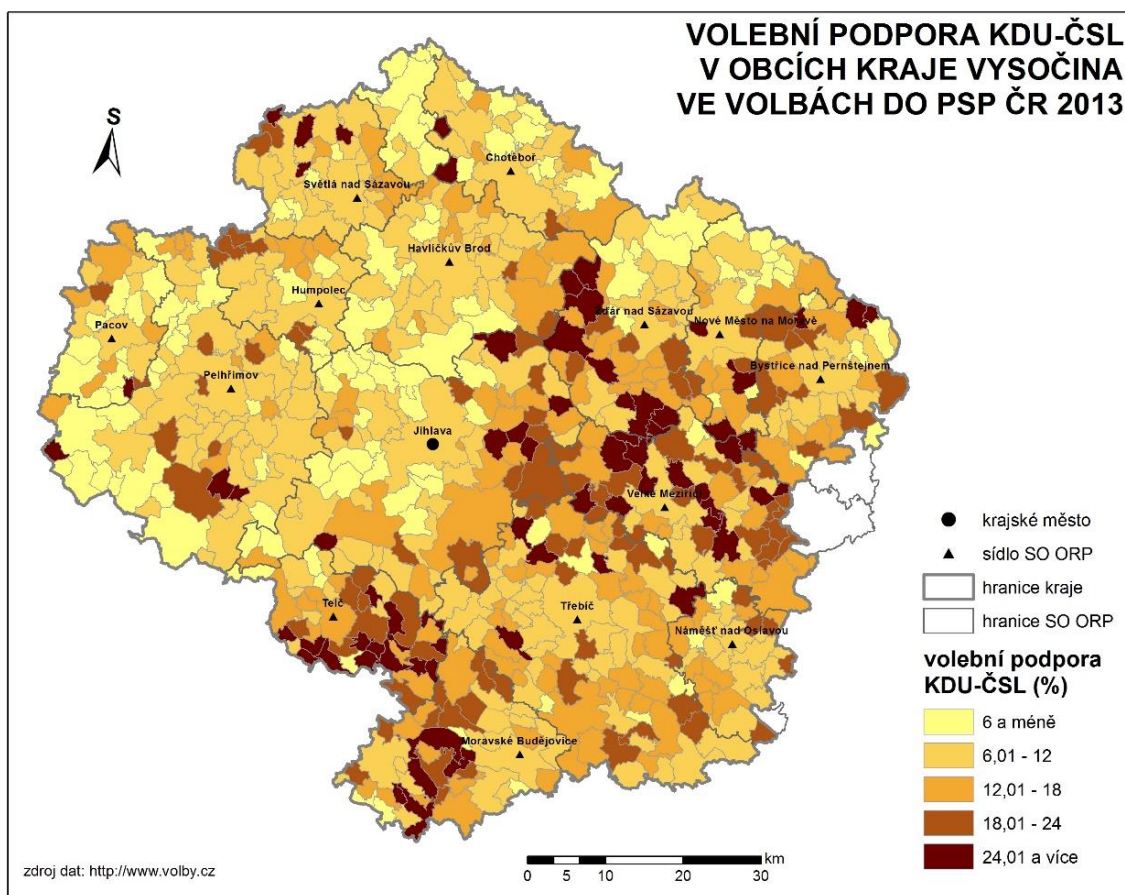
Nejsilnější volební základnu má KSČM v SO ORP Náměšť nad Oslavou (20,83 %), v těsném závěsu je potom SO ORP Moravské Budějovice, kde je podpora 20,43 %. Celkově v kraji obdržela KSČM 16,86 % hlasů. Obcí s největším podílem hlasů je Nimpšov (50 %), který se nachází právě v SO ORP Moravské Budějovice, kde má Komunistická strana celkově silnou podporu. Nejmenší podpora se vyskytla v obci Věžnička (1,41 %) v SO ORP Jihlava.

Obrázek č. 6: Mapa volební podpory KSČM ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7.5 Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová

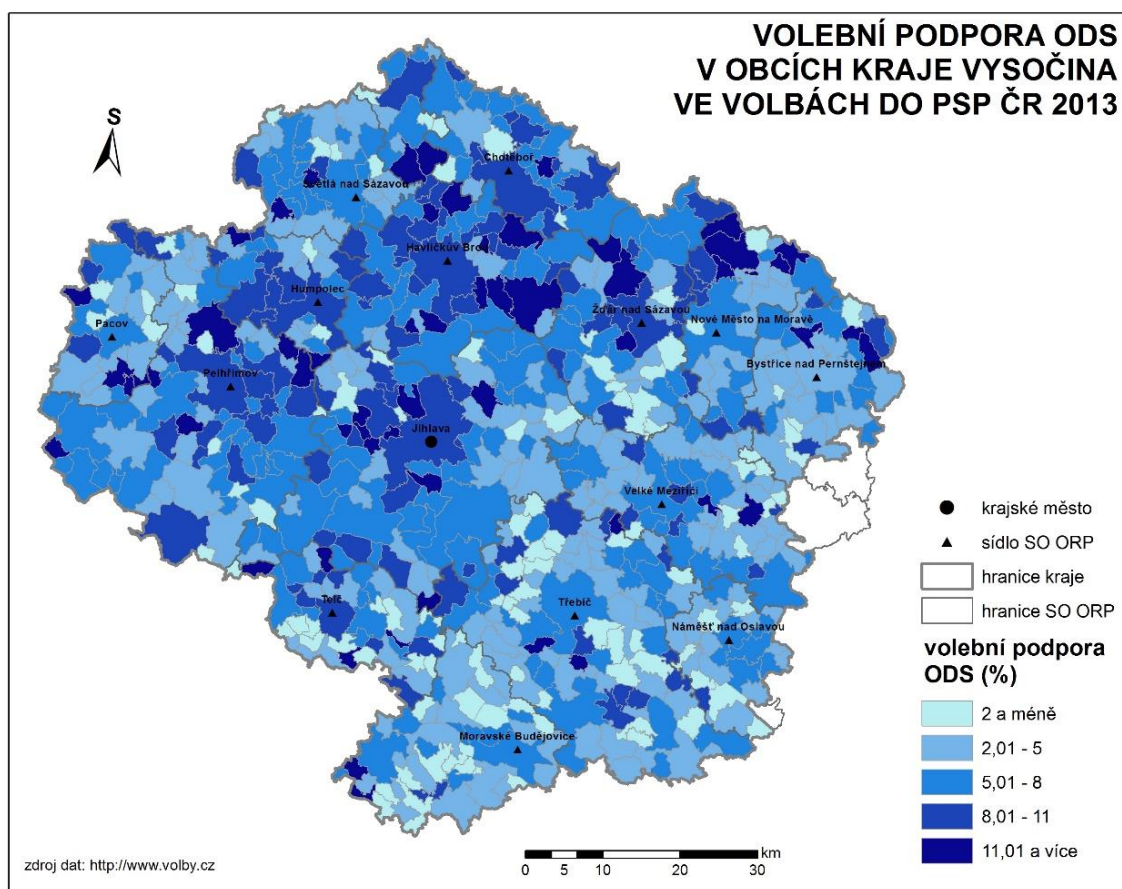
Podpora KDU-ČSL je v Kraji Vysočina soustředěná především v SO ORP Velké Meziříčí (16,18 %) a SO ORP Nové Město na Moravě (13,77 %), v tomto správním obvodu se nachází i obec s největším podílem hlasů pro KDU-ČSL a to Nová Ves u Nového Města (44,93 %). Celkově v kraji získala Křesťanská demokratická unie 10,54 % hlasů. Obec s nejmenším podílem hlasů pro KDU-ČSL leží v SO ORP Pelhřimov a je jí Včelnička (0,83 %).

Obrázek č. 7: Mapa volební podpory KDU-ČSL ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7.6 Občanská demokratická strana

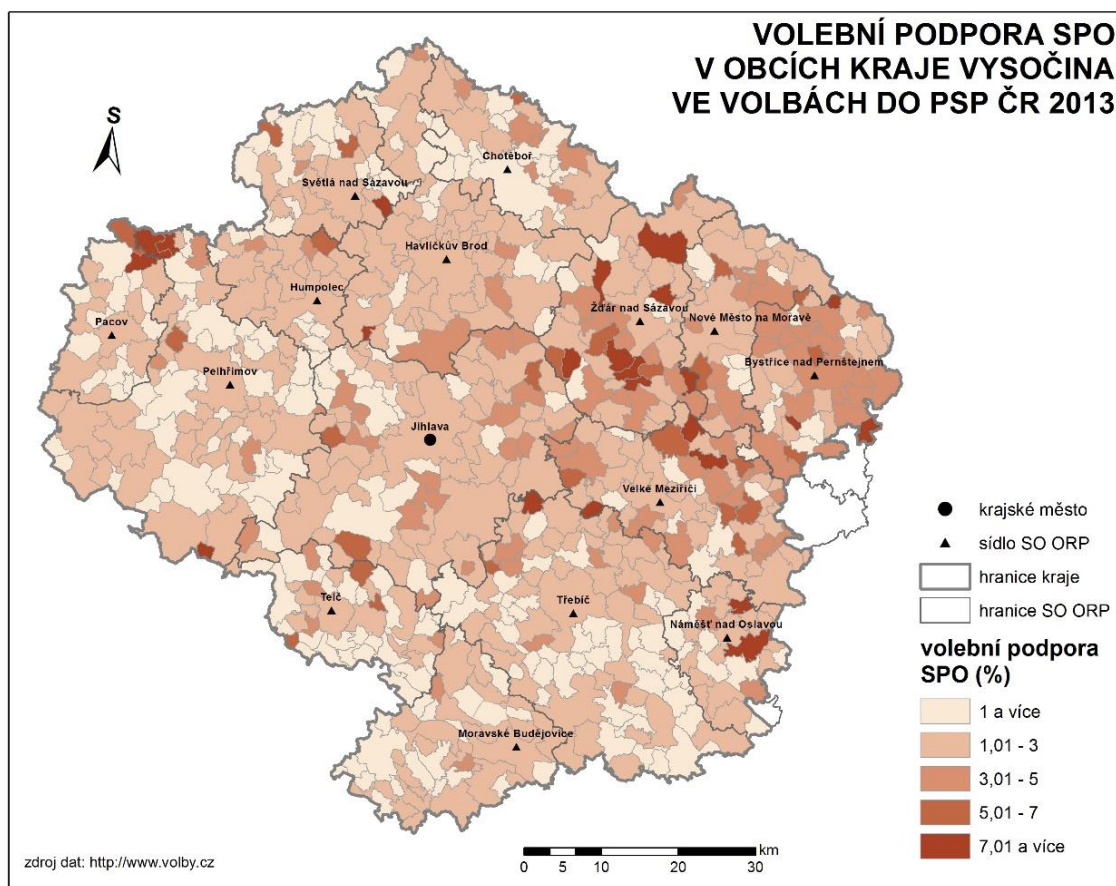
Volební podpora ODS je silnější především ve městech a jejich blízkém okolí. Největší podporu zaznamenala strana ODS v SO ORP Havlíčkův Brod (9,2 %), obcí s nejsilnější volební základnou je potom Radostín, který spadá pod SO ORP Žďár nad Sázavou, kde měla ODS také poměrně velkou podporu a to 7,58 %. Nejmenší podíl hlasů byl zaznamenán v obci Třebelovice (0,88 %), která se nachází v SO ORP Moravské Budějovice. V rámci kraje získala ODS 6,83 % hlasů.

Obrázek č. 8: Mapa volební podpory ODS ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7.7 Strana Práv Občanů

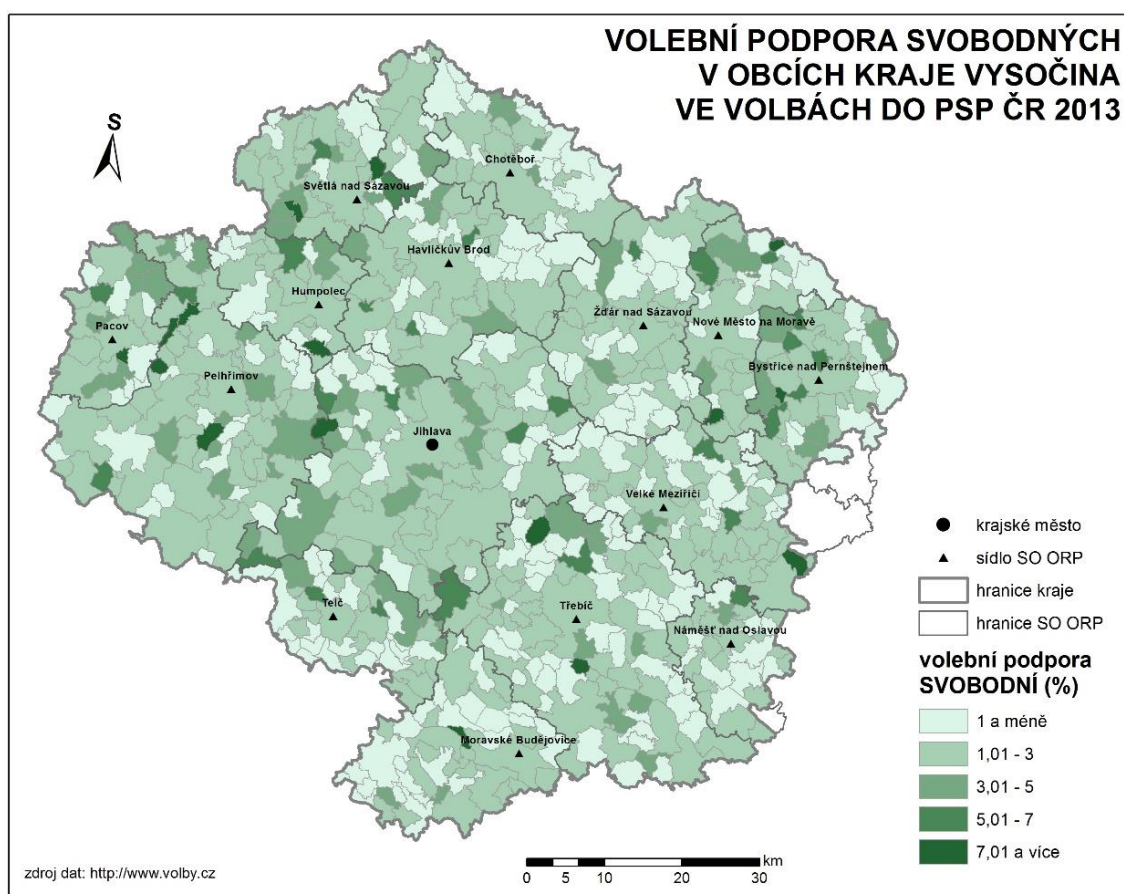
Volební podpora Strany Práv Občanů je nejintenzivnější v SO ORP Žďár nad Sázavou, kde dosáhla hodnoty 3,13 %, v tomto správním obvodu se též nachází obec s největší podporou SPO a to Hodíškov, kde se volební podpora vyšplhala až na hodnotu 15,49 %. Větší podporu SPO zaznamenalo i v SO ORP Nové Město na Moravě (2,45 %) a Velké Meziříčí (2,36 %).

Obrázek č. 9: Mapa volební podpory SPO ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7.8 Strana svobodných občanů

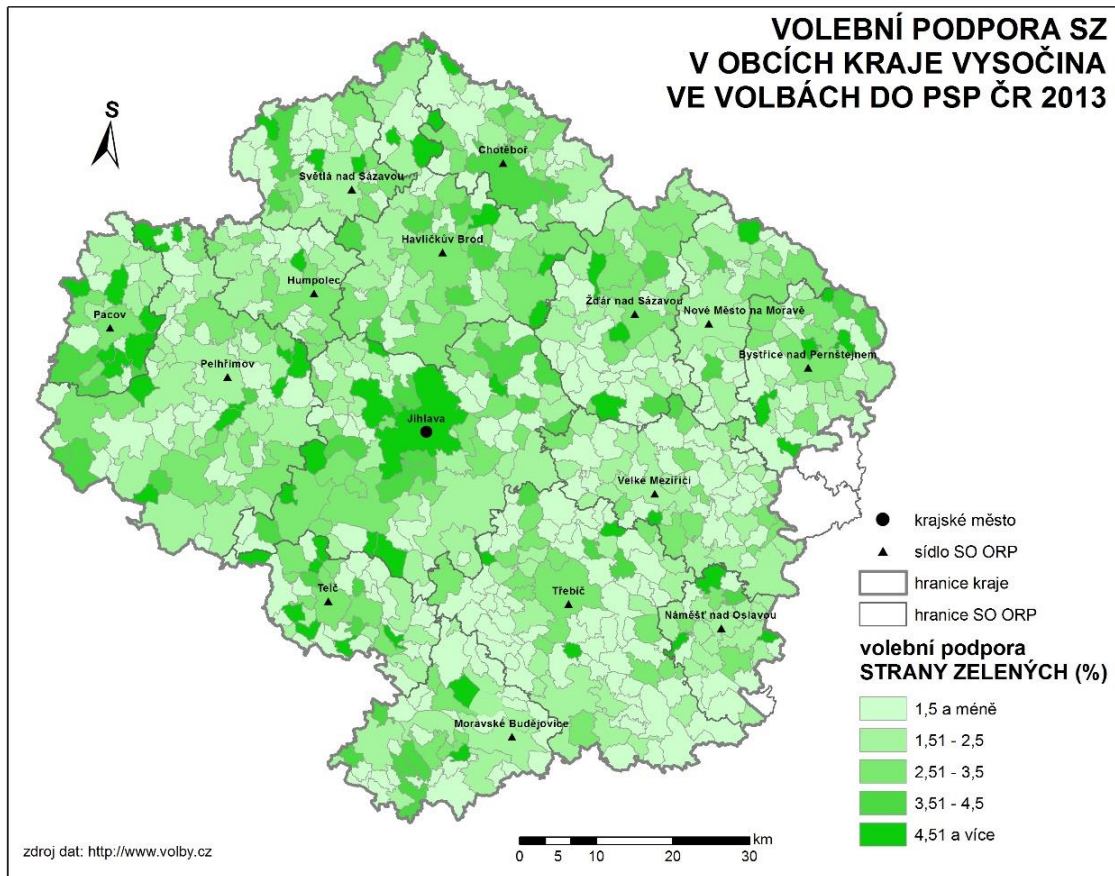
Strana svobodných občanů dosáhla celkově podílu 2,03 % hlasů v Kraji Vysočina. Obcí s nejsilnější podporou jsou Kouty 20,22 %, kde na tento podíl stačilo 18 odevzdaných hlasů. Mezi správními obvody je nejsilnější podpora v SO ORP Jihlava (2,41 %), silnou podporu mají Svobodní i v okolních regionech a to v SO ORP Pelhřimov a Pacov shodně (2,37 %). Nejnižší podporu najdeme v obci Pohled 0,27 % a pouhý jeden odevzdaný hlas pro Stranu svobodných občanů.

Obrázek č. 10: Mapa volební podpory Svobodných ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7.9 Strana zelených

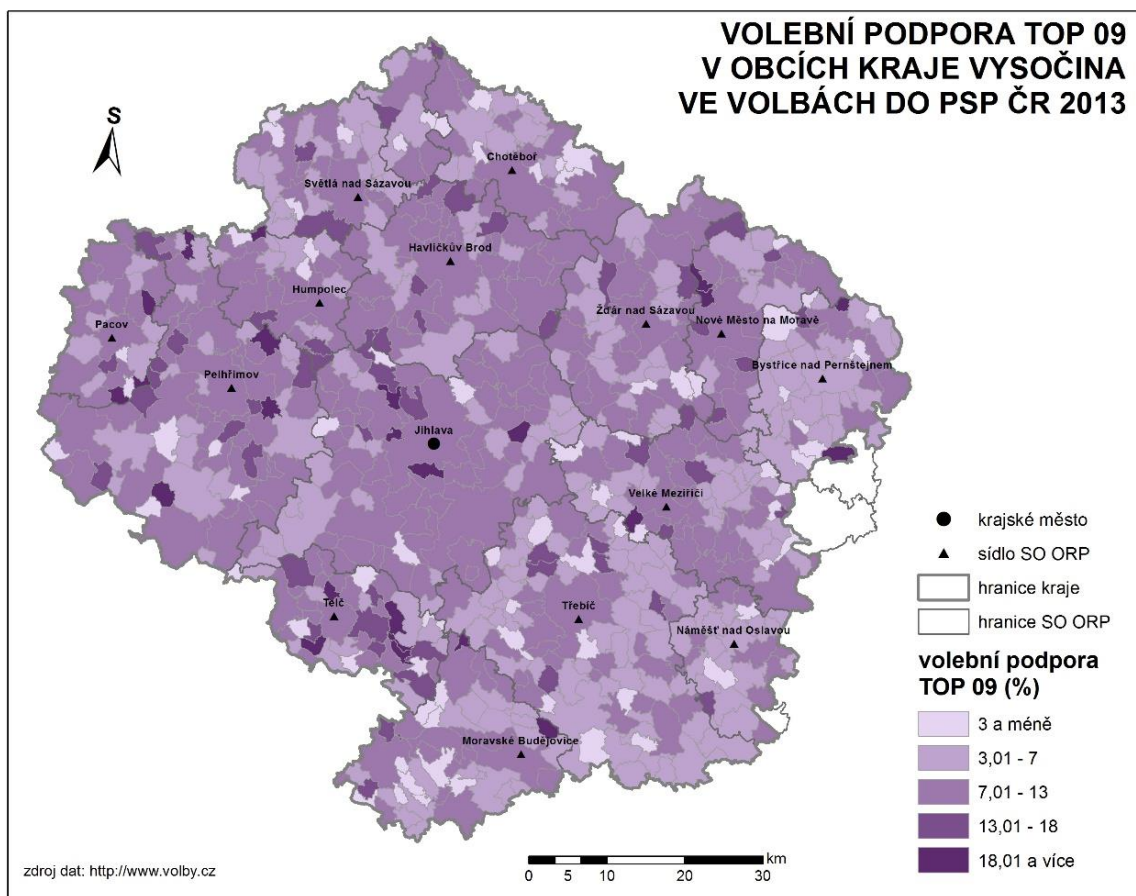
Voliči Strany Zelených se nejvíce soustřeďují v krajském městě a jeho bezprostředním okolí, SO ORP Jihlava s podílem hlasů 3,84 % je obvodem s nejvyšší podporou této strany. V rámci obcí získala SZ nejvyšší podíl hlasů v obci Vanůvek (13,04 %), ležící v SO ORP Telč. V SO ORP Havlíčkův Brod, měla SZ také vysokou volební podporu a to 2,93 %.

Obrázek č. 11: Mapa volební podpory SZ ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7.10 TOP 09

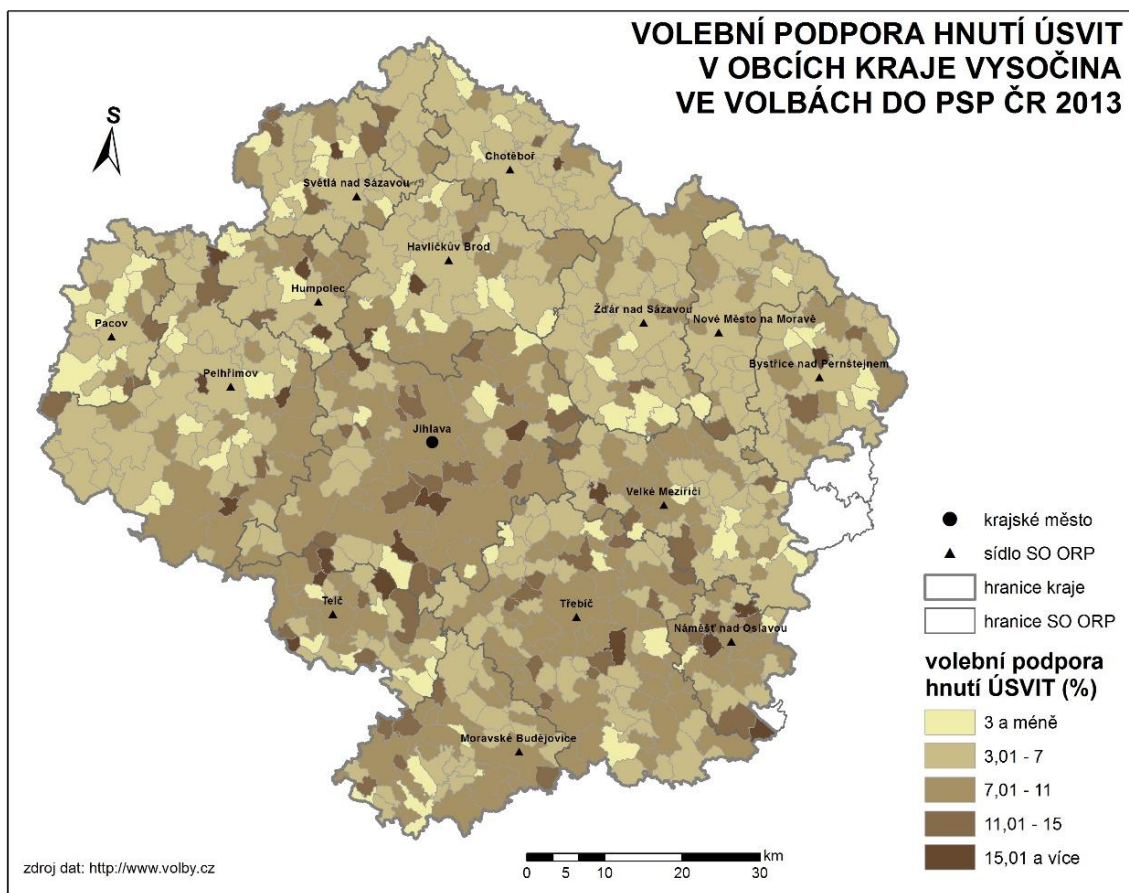
V Kraji Vysočina získala strana TOP 09 9,07 % hlasů z celkového počtu. Volební podpora této strany se nachází především ve městech a v jejich zázemí, proto i SO ORP Jihlava nabylo největší hodnoty volební podpory pro tuto stranu a to 10,38 %. Obcí, kde byl podíl hlasů pro TOP 09 největší je Lhota-Vlasenice (52,05 %) ležící v SO ORP Pelhřimov (10,15 %). Nejmenší podporu pouze s jedním odevzdaným hlasem měla TOP 09 v obci Zadní Zhořec (1,01 %).

Obrázek č. 12: Mapa volební podpory TOP 09 ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

7.11 Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury

Volebními výsledky se hnutí Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury vyrovnalo například ODS, kdy dosáhlo podobných výsledků v Kraji Vysočina a to 6,84 %. Podpora tohoto hnutí je koncentrovaná spíše na jihu Kraje Vysočina v SO ORP Náměšť nad Oslavou (9,56 %) a SO ORP Telč (8,01 %), výraznou podporu zaznamenalo hnutí i v SO ORP Jihlava a to 8,36 %. Obec s největší koncentrací podpory se nachází ve správním obvodu Telče a je jí Doupě s 28,33 %.

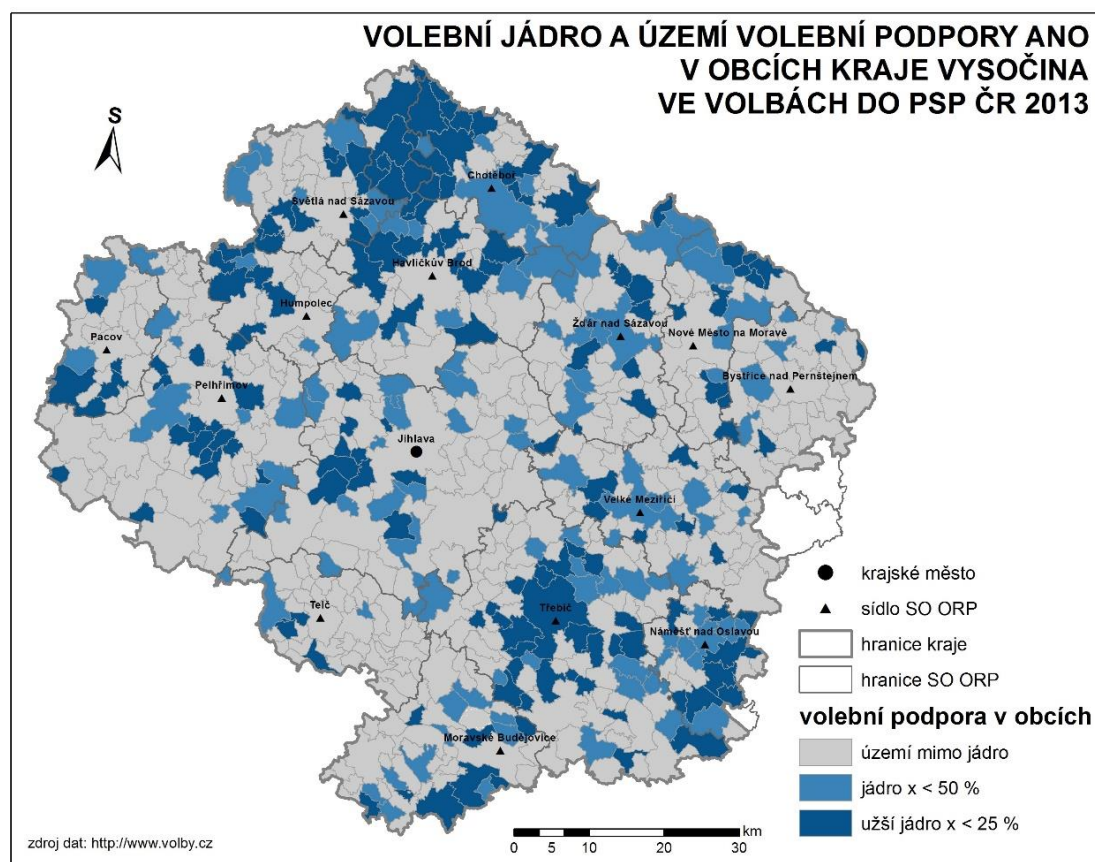
Obrázek č. 13: Mapa volební podpory hnutí Úsvit ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8 Jádra a území volební podpory

V této kapitole budou identifikovány a porovnány rozdíly v podobě jader volební podpory jednotlivých stran.

8.1 ANO 2011

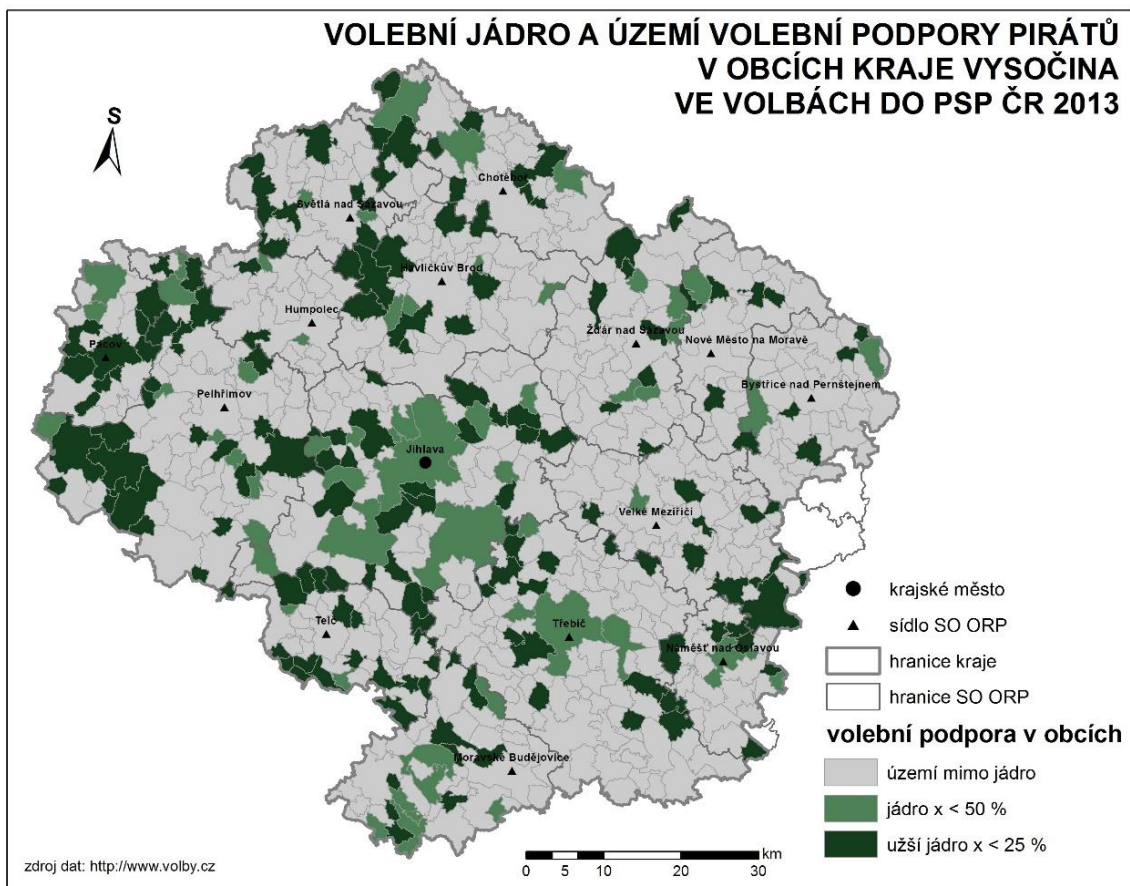
Užší jádro volební podpory je lokalizováno především na území SO ORP Třebíč, a SO ORP Náměšť nad Oslavou. Další podpora je více koncentrovaná na rozhraní tří správních obvodů a to Havlíčkův Brod, kde je převážná část, další pak na území SO ORP Světlá nad Sázavou a Chotěboř. Celkově lze z mapy volebních jader usoudit, že podpora hnutí ANO je velmi roztržštěná, to je způsobené především tím, že toto hnutí je ve volbách do PSP ČR nováčkem a nemá tudíž ještě stabilní voličskou základnu. Z mapy lze také usuzovat, že podpory se hnutí ANO dostávalo jak ve městech, tak na venkově, kdy do užšího jádra volební podpory patří Třebíč a do jádra volební podpory spadají města Náměšť nad Oslavou, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou a Chotěboř.

Obrázek č. 14: Mapa jádra volební podpory hnutí ANO ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8.2 Česká pirátská strana

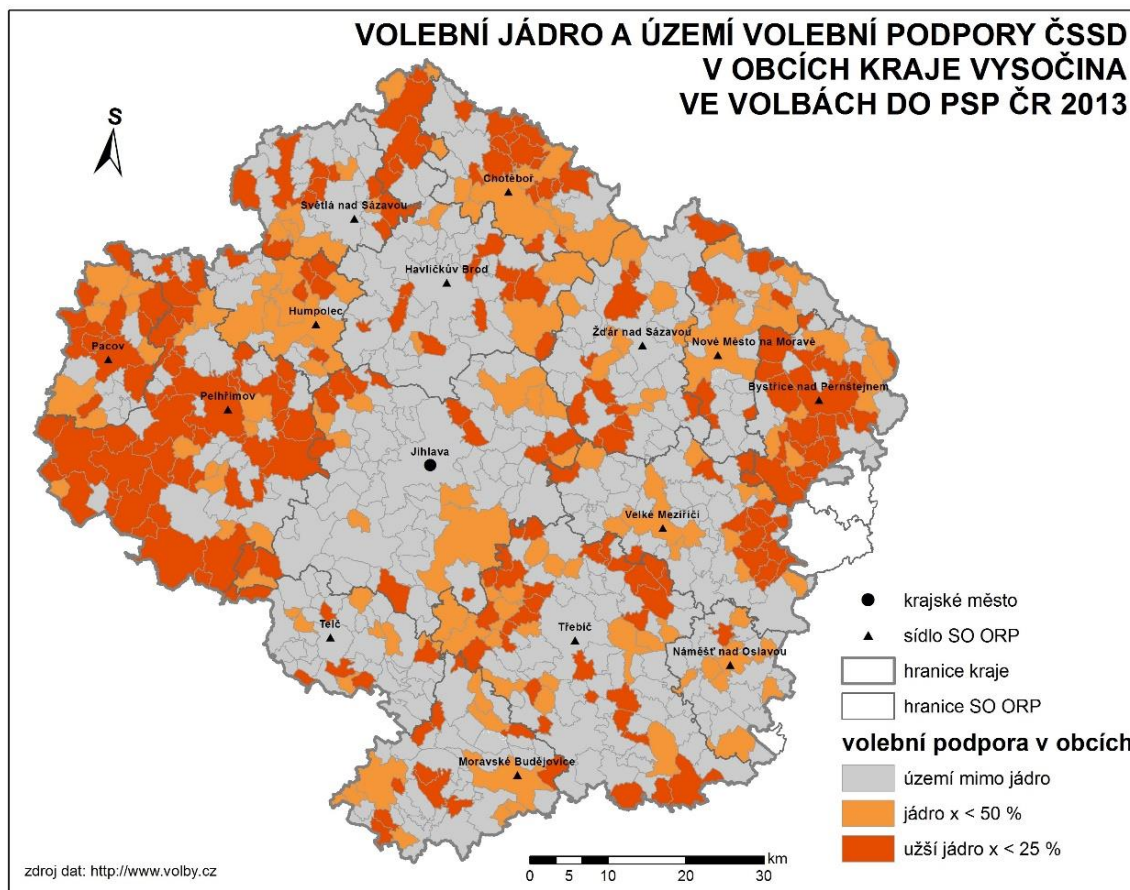
Do užšího jádra volební podpory spadá jediné centrum SO ORP a tím je Pacov, jinak je užší jádro volební podpory soustředěno mimo hlavní centra regionů, nejvýrazněji je zastoupeno v SO ORP Pacov a Pelhřimov. Jádra volební podpory jsou pak již centralizována kolem větším měst a to hlavně v Jihlavě, jejím okolí a výrazně v celém SO ORP Jihlava, dále je také lokalizováno v Třebíči a okolí. Pokud se na mapu jader volební podpory podíváme jako celek, lze usoudit, že jádro volební podpory je centralizováno především ve středu Kraje Vysočina v okolí krajského města.

Obrázek č. 15: Mapa jádra volební podpory Pirátů ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8.3 Česká strana sociálně demokratická

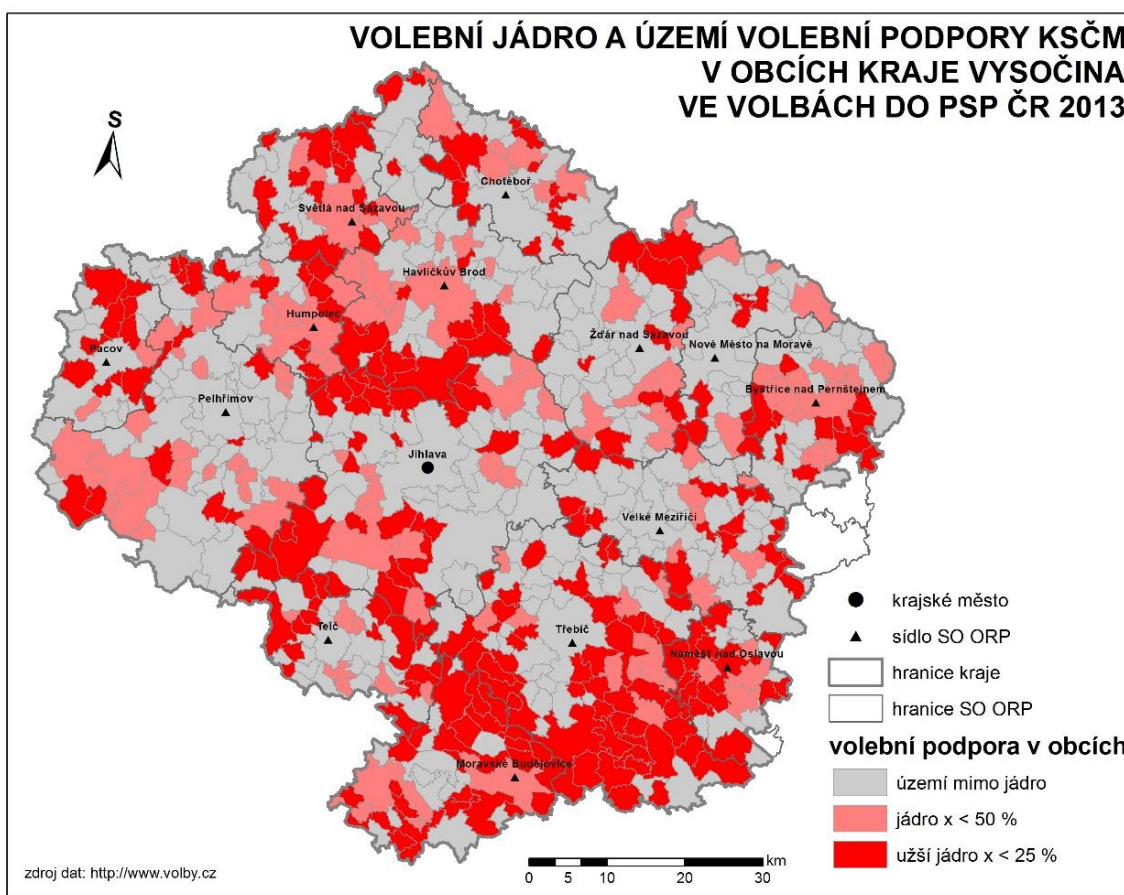
Dle očekávání je jádro volební podpory ČSSD lokalizováno spíše na venkově a v menších městech, převážně potom v západní části Kraje Vysočina, zahrnující SO ORP Pelhřimov, Pacov a Humpolec i s jejich centry. Další výrazné jádro se nachází ve městě Bystřice nad Pernštejnem a k ní spadajícím správním obvodu. V SO ORP Jihlava je jádro lokalizováno minimálně a krajskému městu a jeho okolí se zcela vyhýbá.

Obrázek č. 16: Mapa jádra volební podpory ČSSD ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8.4 Komunistická strana Čech a Moravy

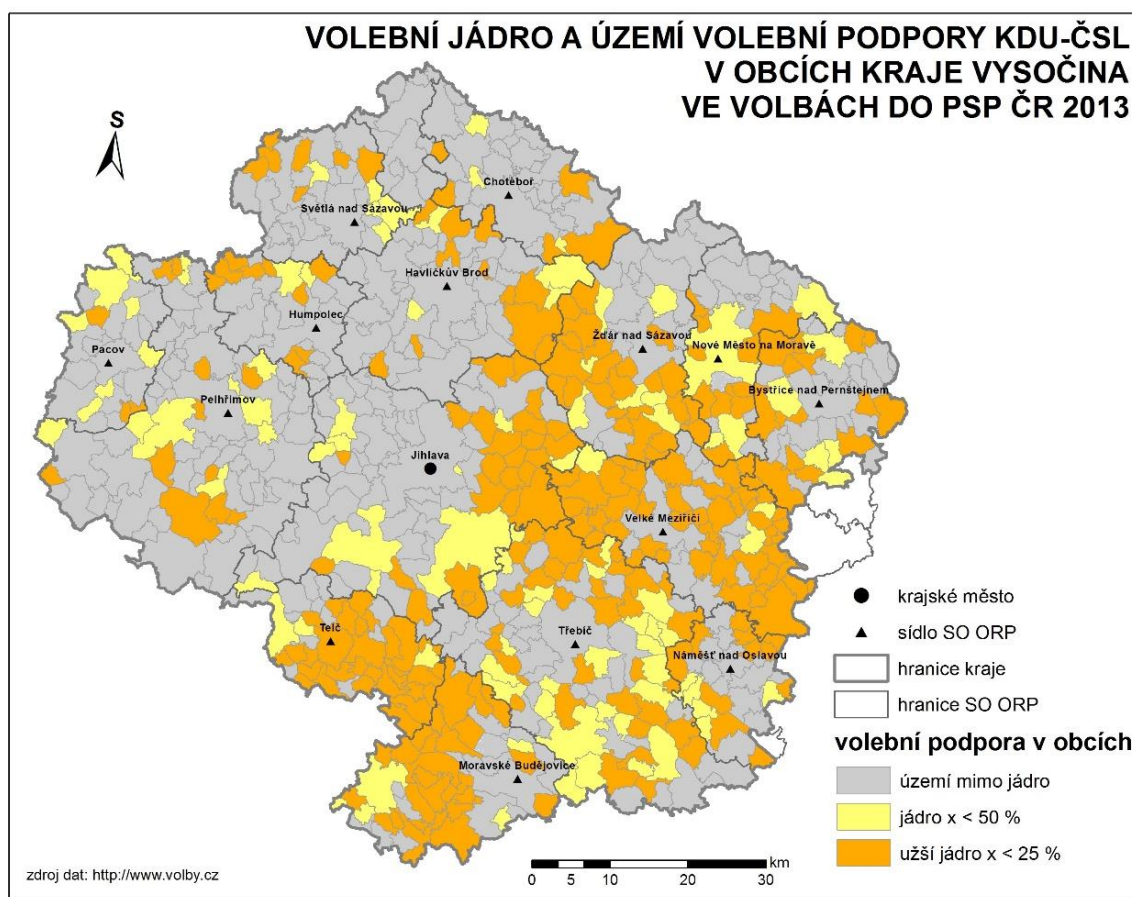
Komunistická strana má souvislé užší volební jádro lokalizované v jihovýchodní části Kraje Vysočina, na území SO ORP Třebíč, Moravské Budějovice a Náměšť nad Oslavou, kdy městu Třebíč, které je poměrně velké a jeho okolí, které je městem ovlivněno se jádro zcela vyhýbá. Menší centra jako Moravské Budějovice a Náměšť nad Oslavou naopak do jádra spadají. Jádro volební podpory lze ještě vymežit na rozhraní tří SO ORP a to Havlíčkův Brod, Humpolec a Světlá nad Sázavou.

Obrázek č. 17: Mapa jádra volební podpory KSČM ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8.5 Křesťanská demokratická unie – Československá strana lidová

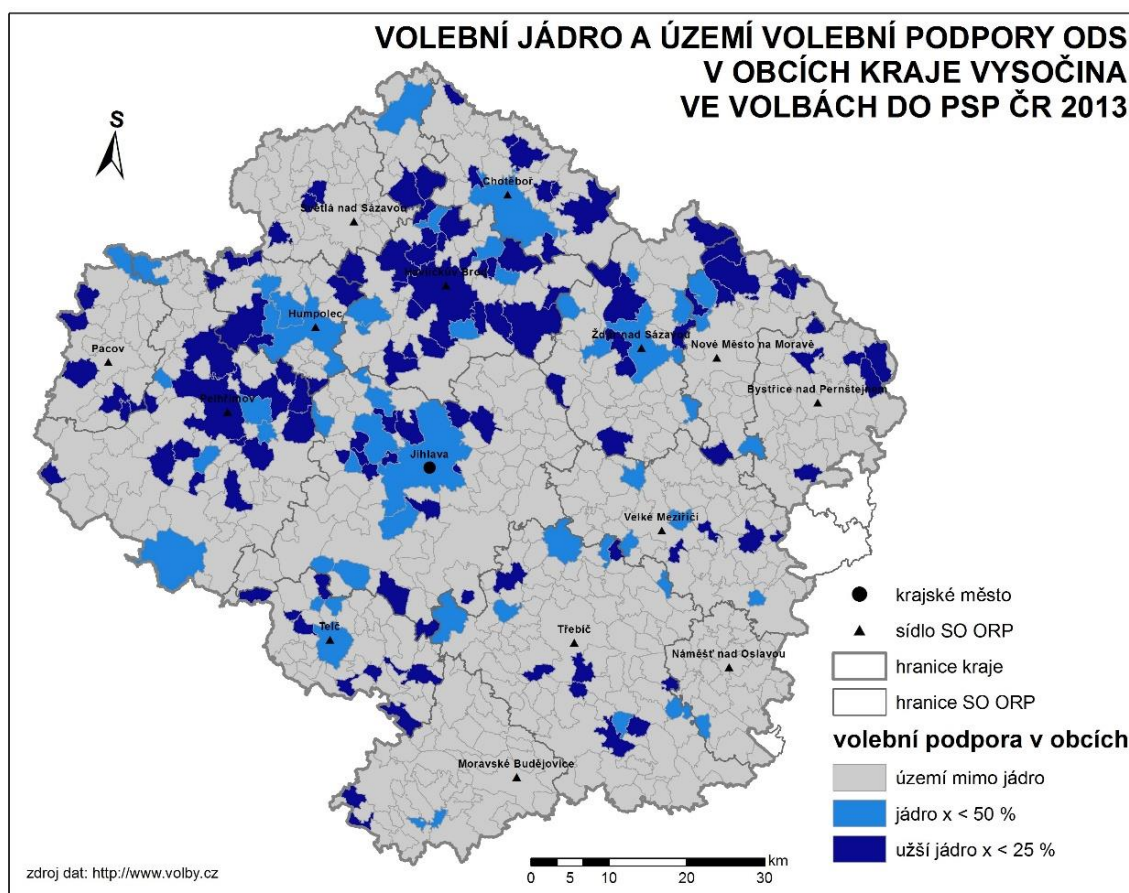
Jádra volební podpory Křesťanské demokratické unie jsou koncentrována ve venkovských oblastech ve východní polovině Kraje Vysočina. Centra SO ORP do jader volební podpory nespádají až na dvě výjimky, kterými jsou Nové Město na Moravě a Telč. Právě město Telč a k němu přiléhající SO ORP s částí SO ORP Moravské Budějovice můžeme označit jako jedno z jader užší volební podpory KDU-ČSL, druhé je poté lokalizováno na územích SO ORP Jihlava (východní část), SO ORP Žďár nad Sázavou a SO ORP Velké Meziříčí. Rozložení jader volební podpory KDU-ČSL má značnou souvislost s rozložením věřících obyvatel v kraji.

Obrázek č. 18: Mapa jádra volební podpory KDU-ČSL ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8.6 Občanská demokratická strana

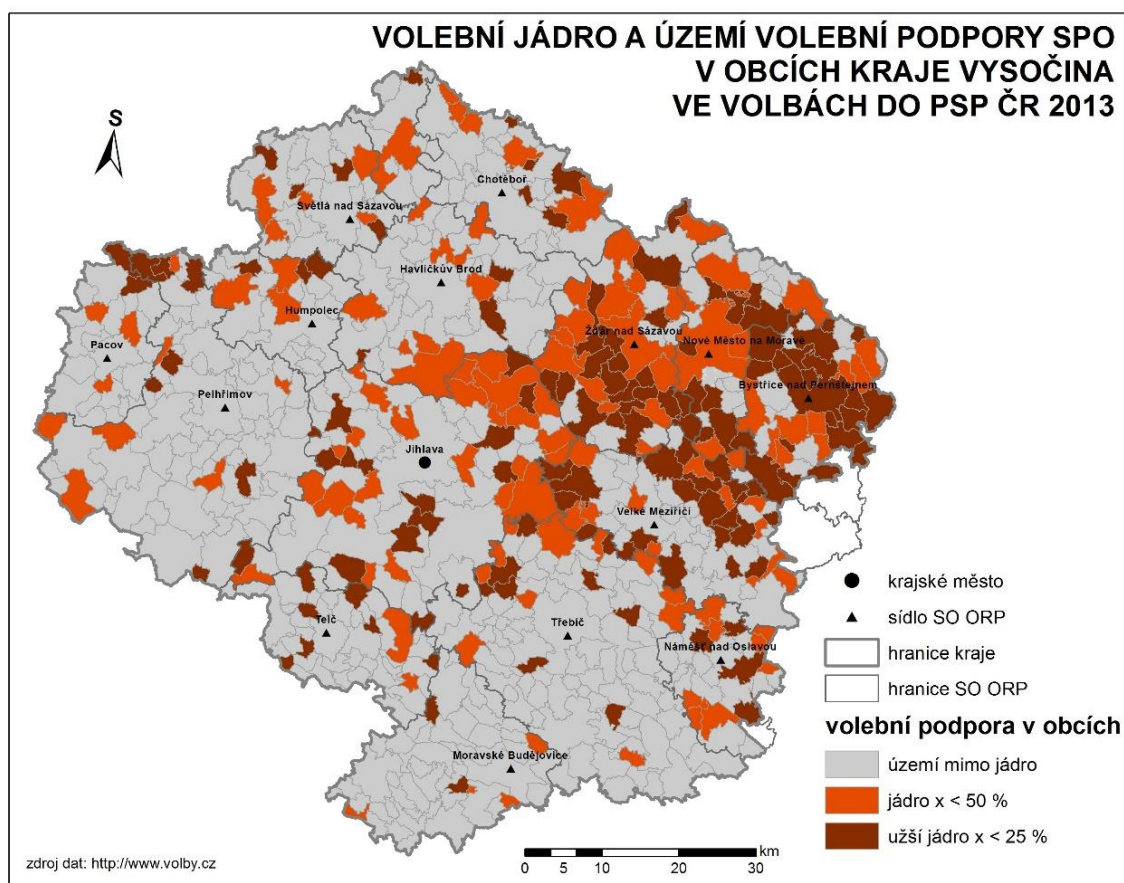
Jádra volební podpory Občanské demokratické strany jsou soustředěny především ve městech a jejich těsném okolí v severozápadní části kraje Vysočina. Jako užší jádra volební podpory pak můžeme označit Havlíčkův Brod a blízké okolí a město Pelhřimov a přilehlé oblasti, na které navazuje samotné jádro volební podpory ve městě Humpolec a Chotěboř. Jádro je též lokalizováno v krajském městě Jihlavě a jeho okolí. Pravicové strany a stejně tak i ODS získala svou podporu především ve městech.

Obrázek č. 19: Mapa jádra volební podpory ODS ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8.7 Strana Práv Občanů

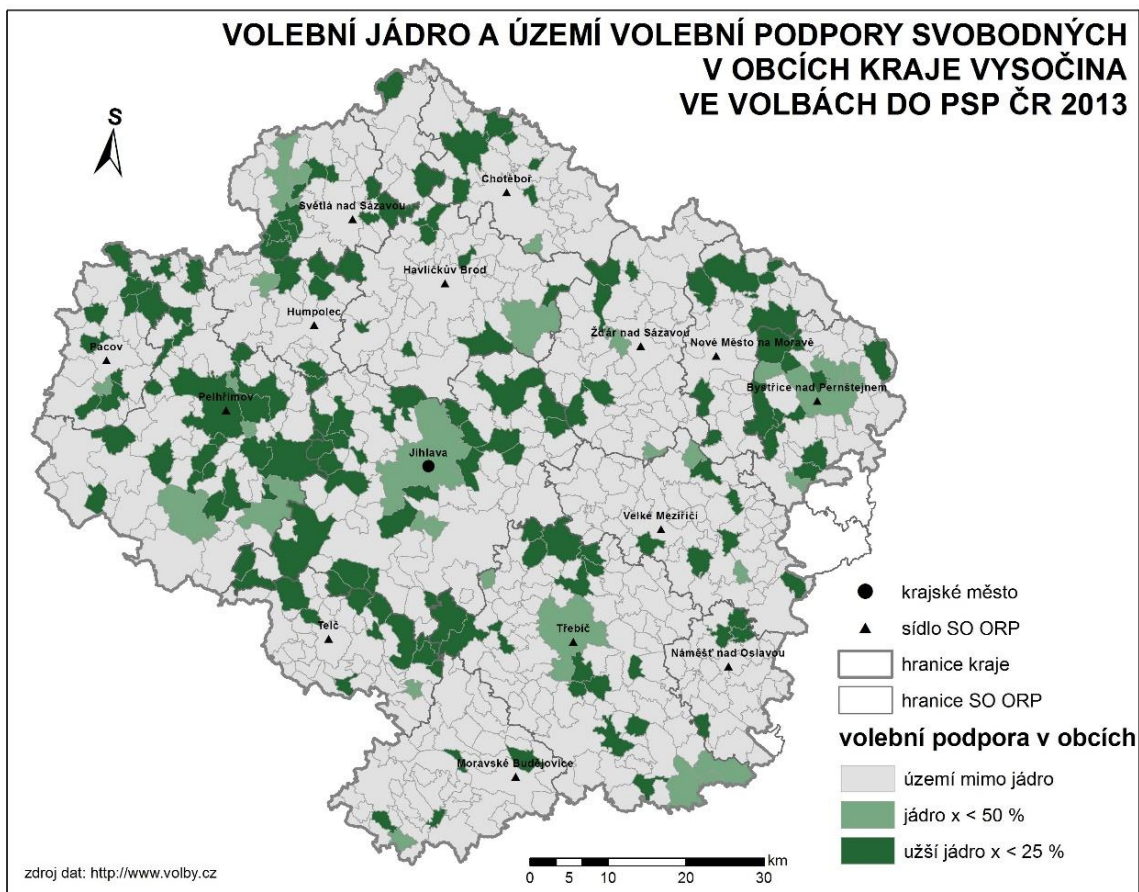
Jádro volební podpory Strany Práv Občanů se nachází na území SO ORP Žďár nad Sázavou a v k němu přiléhajících správních obvodech jako je Bystřice nad Pernštejnem, Nové Město na Moravě a z části i v SO ORP Jihlava. Důvodem proč je užší jádro vymezeno hlavně na území SO ORP Žďár nad Sázavou, je ten, že v tomto obvodu leží obec Nové Veselí, ve které zakladatel strany Miloš Zeman vlastní chalupu a je v této části regionu známý a oblíbený, uplatňuje se zde tedy efekt sousedství.

Obrázek č. 20: Mapa jádra volební podpory SPO ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8.8 Strana svobodných občanů

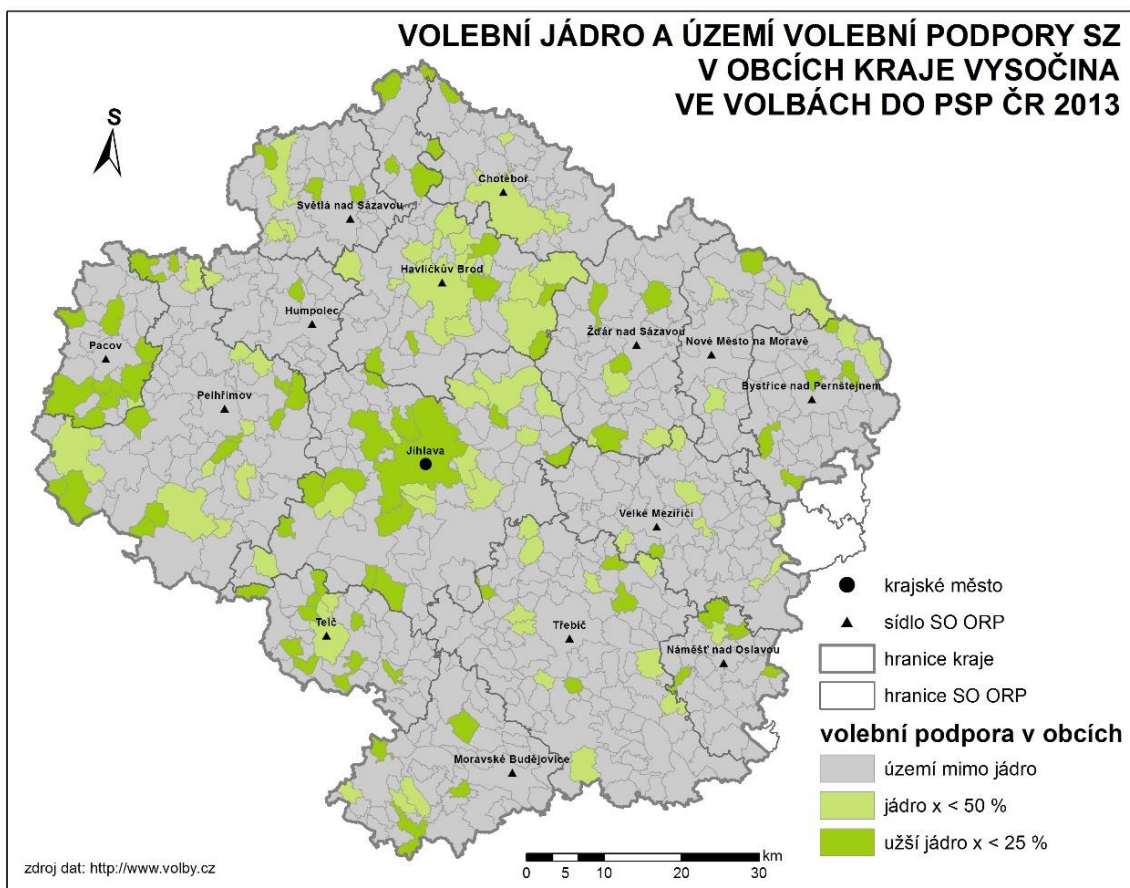
Jádro volební podpory Svobodných je hodně roztržštěné a to hlavně do center SO ORP, popřípadě jejich blízkému okolí. Jako užší jádro lze vymezit oblast kolem města Pelhřimov a jeho zázemí a jako další jádra potom Jihlavu a bezprostřední okolí a město Třebíč.

Obrázek č. 21: Mapa jádra volební podpory Svobodných ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8.9 Strana zelených

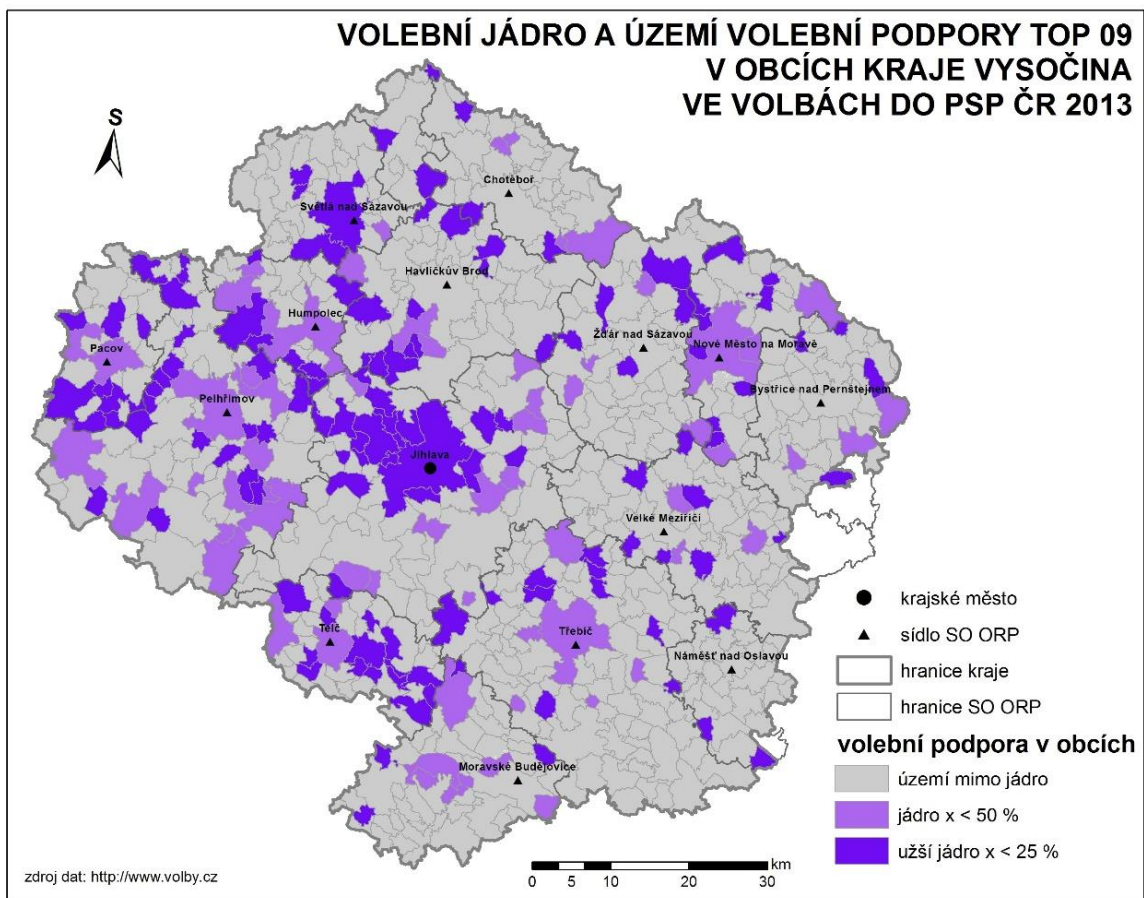
Centrem volební podpory Strany zelených a užším jádrem je krajské město Jihlava, další podpora je roztroušená po celém kraji v malých oblastech a je značně nehomogenní. Jedinou výraznější oblastí je ještě centrum SO ORP Havlíčkův Brod. Strana zelených je zacílena na životní prostředí, proto je logické, že právě v Jihlavě má tato strana nejvýraznější podporu, protože obyvatelstvo největšího města Kraje Vysočina klade na životní prostředí mnohem větší důraz než venkovské obyvatelstvo, které nespatruje v ochraně životního prostředí žádný smysl, protože žije v lokalizacích, blízko přírody, která není ještě tolik zničená a tudíž nepotřebuje takovou ochranu.

Obrázek č. 22: Mapa jádra volební podpory Strany zelených ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8.10 TOP 09

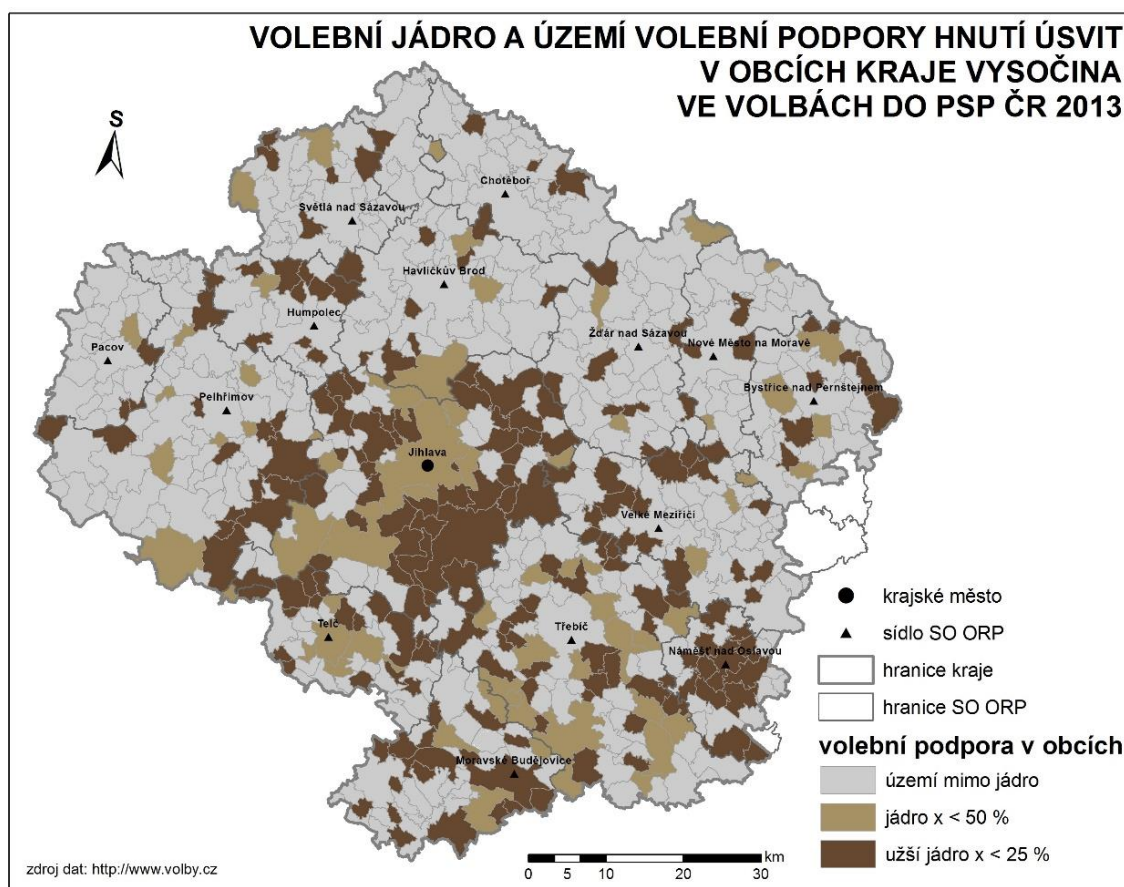
Pravicová strana TOP 09 má rozložení volební podpory velmi podobné ODS, je lokalizované především ve městech a jejich okolí. Nejvýraznější centrum volební podpory je potom Jihlava a ni navazující území v okolí měst Pelhřimov, Humpolec, Světlá nad Sázavou a Pacov. Výraznější podporu strana zaznamenala ještě v Telči a jejích okolí, a také v Třebíči a Novém Městě na Moravě. Z mapy je jasně viditelné, že jádra volební podpory jsou omezena na města a jejich bezprostřední okolí a venkovským oblastem se vyhýbají.

Obrázek č. 23: Mapa jádra volební podpory TOP 09 ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

8.11 Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury

Jádrem volební podpory hnutí Úsvit je jednoznačně SO ORP Jihlava, jako centrální část kraje v okolí krajského města. Ostatní centra v kraji nejsou do jádra volební podpory zařazena až na výjimky, které tvoří město Náměšť nad Oslavou, lokalizované v centru užší volební podpory hnutí Úsvit, dále pak město Moravské Budějovice a Telč. Podpora hnutí Úsvit je orientovaná spíše do centrální a jihovýchodní části kraje, opačně než podpora TOP 09, nebo ODS.

Obrázek č. 24: Mapa jádra volební podpory hnutí Úsvit ve volbách do PSP ČR 2013 v Kraji Vysočina

9 Analýza multifaktorové podmíněnosti volebních výsledků

Multifaktorová podmíněnost volebních výsledků bývá znázorňována pomocí korelační analýzy, v které je vyprofilován typický volič pro určitou stranu nebo politické hnutí podle korelačního koeficientu která nabývá hodnot v rozsahu $\langle -1;1 \rangle$. Vztah je potom buď pozitivní v případě kladných hodnot koeficientu, nebo negativní pokud jsou hodnoty koeficientu záporné. Když se bude korelační koeficient blížit nule, nebo je jí přímo roven tak jsou sledované jevy na sobě nezávislé. V politické geografii se za signifikantní zpravidla označují korelace vyšší než 0,35 nebo nižší než -0,35. Všechny hodnoty korelace v rozmezí -0,35 až 0,35 jsou považovány za neprůkazné.

Tabulka č. 6: Korelační analýza

STRANA		ČSSD	SVOB	PIRÁTI	TOP 09	ODS	KDU-ČSL	SPO	ÚSVIT	ANO	KSČM	SZ
NÁBOŽENSTVÍ	věřící - hlásící se k církvi, náboženské společnosti	-0,230	0,040	0,135	-0,159	-0,099	0,792	-0,130	-0,096	0,019	-0,289	-0,149
	věřící - nehlásící se k žádné církvi ani nábož. společnosti	0,012	0,041	0,054	0,046	-0,022	-0,205	0,012	0,059	0,087	-0,003	0,131
	bez náboženské víry	0,168	0,103	0,142	0,220	0,202	-0,621	0,046	0,006	0,021	0,121	0,211
	neuvedeno	0,130	-0,123	-0,149	-0,166	-0,109	-0,268	0,142	0,121	-0,060	0,289	-0,100
VZDĚLÁNÍ	bez vzdělání	-0,030	-0,078	-0,046	-0,015	0,011	0,014	-0,001	-0,011	-0,042	0,081	-0,020
	ZŠ	0,010	-0,069	-0,053	-0,234	-0,246	-0,109	0,095	0,013	-0,238	0,493	-0,041
	SŠ	0,023	-0,048	0,077	-0,137	0,021	0,178	-0,111	0,039	0,108	-0,139	-0,162
	VŠ	-0,338	0,175	0,083	0,487	0,224	-0,048	-0,034	-0,182	0,296	-0,470	0,291

Zdroj: Volby.cz Český statistický úřad [online]. [cit. 2016-05-07]. Dostupné z: <http://www.volby.cz>; data ze SLDB 2011

Dle korelačních koeficientů lze nejlépe a nejpřesněji definovat typického voliče pro určitou stranu nebo politické hnutí. V případě náboženské víry, je prokázáno, že věřící občané volí často Křesťanskou demokratickou unií, což můžeme vidět i v tabulce, kde pro KDU-ČSL a věřící obyvatele je vysoký kladný korelační koeficient a to přesně 0,792. Z opačného hlediska potom nevěřící obyvatelstvo volí právě KDU-ČSL nejméně. Co se týče náboženské víry, můžeme zpozorovat ještě slabou korelaci u stran ČSSD a KSČM ve sloupečku s věřícím obyvatelstvem, hodnota korelace zde nabývá záporných hodnot. Podle těchto výsledků se můžeme domnívat, že tyto strany věřící obyvatelé volí

minimálně nebo nevolí. Slabou kladnou korelaci zaznamenali strany TOP 09 a ODS u občanů bez vyznání, ateisté si tedy volí právě tyto dvě pravicové strany.

V rámci vzdělání zaznamenala nejvyšší korelaci strana KSČM a to u lidí s nejvyšším dosaženým základním vzděláním. Opačný výsledek je pak u vysokoškoláků, kdy korelace nabývá záporné hodnoty, z toho lze usuzovat, že vysokoškoláci KSČM volí minimálně. Vysokoškolsky vzdělaní občané podporují svými hlasy nejvíce stranu TOP 09, kde vyšla vysoká hodnota kladné korelace. Kladné hodnoty korelace avšak o něco nižší nabývají u vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva ještě u stran ODS, SZ a ANO. Naopak u ČSSD je vyšší záporná hodnota právě u vysokoškoláků.

10 Závěr

Tato práce byla zacílena na politicko-geografickou analýzu voleb do PSP ČR v Kraji Vysočina v roce 2013. Za hlavní cíle si vytyčila vymezení jader a území volební podpory jednotlivých politických stran a hnutí, které dosáhli hranice 1,5 % získaných hlasů. Po provedení této analýzy jsme schopni z výsledků vyčíst, že dle volební podpory by se dali strany a hnutí rozdělit na tři skupiny a to pravicové, levicové a středově zaměřené. U pravicových stran najdeme volební podporu především ve větších městech a jejich zázemí. Naopak strany levicové mají jádro své volební podpory více na venkově a v menších městech. Nově vzniklá hnutí mají volební podporu roztroušenou, takže nelze určit, zdali je preferuje více venkovské nebo městské obyvatelstvo.

Druhým cílem této bakalářské práce byla korelace volebních výsledků na vybraných aspektech obyvatelstva, které byly získány ze sčítání lidí 2011. Korelační analýza nám potvrdila, že věřící obyvatelstvo volí především stranu KDU-ČSL, a naopak nevolí strany KSČM a ČSSD. Podpora KSČM je z velké části založená na občanech s pouze základním vzděláním. Kdy naopak vysokoškoláci volí nejvíce strany pravicově zaměřené a to především TOP 09, dále pak ODS, ANO a SZ.

11 Summary

The analysis is focused on analyzing of election results to the Chamber of Deputies of Czech republic in 2013 in the Region Vysočina. The primary objective of this work was to define a core area of electoral support for political parties, which exceeded 1.5 % of received votes. The bachelor's thesis is regionally focused on the level of villages and the administrative territory of the municipality with extended competence, which are also called as a municipalities of the third level (in czech SO ORP). The analysis of electoral support at the level of municipalities allow a detailed view of stratification electoral community in the Region Vysočina. Electoral support for the monitored party could be divided into three parts. Right-wing parties have their electoral support base mainly in the cities, while the more left-wing in the country. The newly formed political movements did not receive electoral support on a homogeneous area. A secondary aim of the bachelor's thesis was a correlation of election results on selected aspects of the population, which were obtained from the Census 2011. KDU - CSL has mostly faithful citizens. TOP 09 party was voted mostly electors with university degree. It was also found that the Communist Party elects largely citizens with basic education, while people with university degree did not vote this party.

12 Seznam literatury

Aktuálně: Předčasné volby do Poslanecké sněmovny 2013 [online.]. [cit. 2016-28-04].

Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/domaci/predcasne-volby-do-poslanecke-snemovny-2013/r~i:wiki:3882/>

ANTOŠ, Marek. Principy voleb v České republice. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-734-8.

BAAR, V., RUMPEL, P., ŠINDLER, P. Politická geografie. Ostrava: Ostravská univerzita, 1996. ISBN 80-7042-737-X, 94 s.

Česká republika. Ústava České republiky. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 1992, roč. 1993, částka 1, ústavní zákon č. 1, s. 2-16. Dostupný také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22427>>. ISSN 1211-1244.

DAVID, Roman. Politologie: základy společenských věd. 5., přeprac. a rozš. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2003. ISBN 80-7182-162-4.

Deník referendum: ODS nominovala na premiérský post Němcovou [online.]. [cit. 2016-28-04]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/15789-ods-nominovala-na-premiersky-post-nemcovou>

FŇUKAL, M. Politická geografie. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, ISBN 978-80-244-3900-6

HENDL, Jan. Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat. Vyd. 2., opr. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-123-9.

JOHNSTON, R. J., GREGORY, D., SMITH, D. M.: Dictionary of Human Geography. 3. vydání, Blackwell Publishers Ltd, Oxford, 1994, 724 s.

KOSTELECKÝ, Tomáš. Volební systémy a politický konflikt v prostoru (Klasifikace volebních systémů, jejich geografické implikace a politické souvislosti). In: JEHLIČKA, Petr, TOMEŠ, Jiří a Petr DANĚK (eds.). Stát, prostor, politika: vybrané otázky politické geografie. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 2000. Edice Katedry sociální geografie a regionálního rozvoje. ISBN 80-238-5566-2.

KOSTELECKÝ, Tomáš. Vzestup a pád politického regionalismu: Změny na politické mapě v letech 1992 až 1998 – srovnání Česko a Slovenské republiky. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2001.

KREJČÍ, Oskar. Nová kniha o volbách. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-01-0.

KUBÁT, Michal. Volební systém v České republice a možnosti jeho reformy ve světe zkušeností mladých demokracií středovýchodní Evropy. In: KLÍMA, Michal (ed). Možnosti úpravy či reformy volebního systému v ČR: Studijní příručka. Praha: Ediční oddělení VŠE, 1999. s. 95–119. ISBN 80-7079-095-4.

KUDĚLA, Michal. Volební geografie Moravskoslezského kraje ve volbách do PS PČR 2010 [online]. E-polis.cz, 9. únor 2011. [cit. 2016-04-20]. Dostupné z WWW: <http://www.e-polis.cz>, ISSN 1801-1438

Ministerstvo vnitra ČR. Sbírka zákonů ČR. sb063-00.pdf [online]. 2000 [cit. 2016-4-12]. Dostupný z <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=9>

Otevřené volby: Data a analýzy k volbám [online]. 2013 [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <http://www.ovolby.cz>

Parlamentní listy: Pád vlády ve čtyřech dnech [online.]. [cit. 2016-28-04]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Pad-vlady-ve-ctyrech-dnech-Co-se-povedlo-Jane-Nagyove-275886>

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Rozpuštění Poslanecké sněmovny [online.]. [cit. 2016-28-04]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=5827>

SZÖLLÖS, J. Stabilita území volební podpory vybraných politických stran a ich zoskupení na Slovensku v rokoch 1990–1998. In: Geografický časopis. Bratislava: SAV, 2000, s.243–267.

ŠINDLER, Petr. Základy politické geografie. 1. vyd. Ostrava: Pedagogická fakulta, 1996. Učební texty vysokých škol.

VIKARSKÁ, Zuzana. Diskuse o změně volebního systému v ČR. In: ANTOŠ, Marek a Jan WINTR (eds.). Volby, demokracie, politické svobody. Vyd. 1. Praha: Leges, 2010. Teoretik. ISBN 978-80-87212-62-2.

Volby.cz. Český statistický úřad [online]. 2013 [cit. 2014-05-05]. Dostupné z:
<http://www.volby.cz>